

Treball de Fi de Grau

Títol

L'arquetip de periodista ètic: Com Hollywood el representa (1914-2015)

Autoria

Raul Garrigós Porrino

Professorat tutor

Elisabet García Altadill

Grau

Periodisme

Tipus de TFG

Recerca

Data

03/06/19

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català: L'arquetip de periodista ètic: Com Hollywood el representa (1914-2015)

Castellà: El arquetipo de periodista ético: Como Hollywood lo representa (1914-2015)

Anglès: The archetype of the ethical journalist: How Hollywood represents it (1914-2015)

Autoria: Raul Garrigós Porrino

Professorat tutor: Elisabet García Altadill

Curs: 4t

Grau: Periodisme

Paraules clau (mínim 3)

Català: periodisme, ètica, Hollywood, cinema, model, arquetip

Castellà: periodismo, ética, Hollywood, cine, modelo, arquetipo

Anglès: journalism, ethics, Hollywood, cinema, archetype

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català: Aquest projecte consisteix en estudiar quin hauria de ser l'arquetip de periodista ètic, aquell que hauria de convertir-se en un model a seguir, per després analitzar la representació que es fa a Hollywood dels periodistes i determinar si aquests encaixen dins de l'arquetip o no.

Castellà: Este proyecto consiste en estudiar cuál debería ser el arquetipo de periodista ético, aquel que debería convertirse en un modelo a seguir, para después analizar la representación que se hace en Hollywood de los periodistas y determinar si estos encajan dentro del arquetipo o no

Anglès: This project consists in study which should be the archetype of the ethical journalist, the one that should become a role model, to analyze how Hollywood represents the journalists and decide if they fit inside the archetype or not.

Índex

1. Introducció.....	p. 3
1.1. Objecte d'estudi.....	p. 3
1.2. Justificació de l'estudi.....	p. 4
1.3. Objectius.....	p. 5
2. Marc teòric.....	p. 6
2.1. L'arquetip del periodista ètic.....	p. 6
2.2. El periodista en el cinema.....	p. 10
2.3. El perfil dels periodistes en el cinema.....	p. 11
2.4. La gran dualitat.....	p. 12
3. Hipòtesis.....	p. 14
4. Metodologia.....	p. 15
5. Anàlisi de resultats.....	p. 18
5.1. Making a Living (1914).....	p. 18
5.2. El poder de la premsa (1928).....	p. 20
5.3. Va succeir una nit (1934).....	p. 23
5.4. Lluna nova (1940).....	p. 25
5.5. Ciudadà Kane (1941).....	p. 29
5.6. El gran carnaval (1951).....	p. 32
5.7. Xantatge a Broadway (1957).....	p. 36

5.8.	Network (1976).....	p. 39
5.9.	Tots els homes del president (1976).....	p. 43
5.10.	Els crits del silenci (1984).....	p. 46
5.11.	Broadcast News (1987).....	p. 49
5.12.	El dilema (1999).....	p. 53
5.13.	Bona nit i bona sort (2005).....	p. 56
5.14.	Frost contra Nixon (2008).....	p. 59
5.15.	Nightcrawler (2014).....	p. 62
5.16.	Spotlight (2015).....	p. 65
6.	Conclusions.....	p. 68
7.	Bibliografia.....	p. 72
8.	Annexos.....	p. 74

1. Introducció

1.1. Objecte d'estudi

Aquest treball, titulat “L’arquetip periodístic i el cinema: Un viatge al llarg de la història”, té com intenció l’estudi i anàlisi del model que conforma el periodista i el periodisme en general, dins del cinema de Hollywood. Es tracta d’un viatge al llarg de tota la història cinematogràfica per entendre si la representació del periodisme i del periodista que fa el cinema encaixa o difereix d’un arquetip periodístic i, en cas que difereixi, en què difereix i com.

La feina del periodista sempre ha estat objecte de debat dins de la societat. Però, des de que Internet ha segrestat les nostres vides i el nostre dia a dia, el periodisme viu en un escrutini constant en el que és molt més fàcil dubtar d’aquella informació que no ens interessa, i donar més credibilitat a aquella que sí ho fa. D’aquesta manera, el que s’aconsegueix és fer que el treball del periodista tingui molt menys valor. Vivim en un món hiperinformat on el consumidor ha de discernir quin tipus d’informació segueix i com vol que aquesta informació es tracti. És aquí on entra en joc la imatge que s’ofereix dels periodistes des d’estaments de poder com pot ser el govern (inclús presidents han arribat a menysprear la feina d’alguns periodistes en públic) o els propis mitjans de comunicació.

Com que l’estudi de la percepció que es té dels periodistes és un camp molt ampli i hi entren molts factors diferents, s’ha decidit, en aquest treball, centrar l’estudi en el camp cinematogràfic.

El cinema és un mitjà de comunicació sovint més preocupat d’entretenir l’espectador, ja sigui de manera dramàtica o còmica, que d’informar. Però això no significa que no s’hagi preocupat d’aportar el seu gra de sorra pel que fa al sector de la informació. Tot i que no va ser fins el 1926 que es va començar a utilitzar el terme documental per definir una part del cinema, degut a la crítica que va fer el cineasta John Grierson de la pel·lícula de Robert Flaherty, *Moana* (1926) (Curthoys i Lake, 2004), el cinema documental és tan antic com el cinema en sí, ja que les primeres pel·lícules dels germans Lumière constaven d’imatges en les que podíem veure gent real pujar a un tren (*L’arribada d’un tren a l’estació de La Ciutat* (1895)) o treballadors sortint d’una fàbrica (*La sortida dels obrers de la fàbrica Lumière a Lió* (1895)), per exemple.

La RAE, per altra banda, defineix el documental així: “Dit del cinema o d’un programa de televisió: Que representa, amb caràcter informatiu o didàctic, fets, escenes o experiments, etc., presos de la realitat”. Per tant, podríem assegurar que tot i que el cinema dediqui molt més esforços a la ficció, el seu caire informatiu sempre ha estat molt important.

També s’ha arribat a utilitzar el cinema com a mitjà d’informació propagandístic, així com va fer Leni Riefenstahl (*El triomf de la voluntat* (1935)) pel règim nazi o Serguói M. Eisenstein (*El cuirassat Potemkin* (1925)) per la URSS. Aquest cinema propagandístic, tan característic en períodes de guerra o entre guerres, ha donat pas a un cinema molt més dedicat a entretenir les masses, però que mai ha perdut ni la seva voluntat ni capacitat d’influència.

Aquesta influència en la societat, així com l’històric cinematogràfic, que permet un estudi molt més centrat i clar, són els motius que justifiquen l’elecció del cinema com a mitjà de comunicació per estudiar l’evolució d’un arquetip periodístic. A més, s’ha decidit centrar la investigació en l’àmbit cinematogràfic estatunidenc, ja que són les pel·lícules de producció nord-americana les que més es publiciten i més repercussió acaben tenint en les nostres vides, ens agradi més o menys.

1.2 Justificació de l'estudi

Així doncs, estem davant de dos dels pilars de la comunicació actual: el cinema i el periodisme. Per una banda, el periodisme està considerat el quart poder, per darrere de l’executiu, el judicial i el legislatiu. Aquesta expressió se li atorga degut a la seva capacitat d’influència en la societat. Per altra banda, com ja s’ha comentat, el cinema de Hollywood és un dels productes d’entreteniment que, històricament, més s’ha consumit i que mou grans quantitats de diners.

Per tant, es necessari l’estudi de la relació que es manté entre aquests dos ens de la comunicació i l’entreteniment. El cinema, com a producte de consum en massa, té capacitat per dibuixar una imatge o una altra de tot allò que representi. Si representa periodistes més o menys ètics, estarà definint un model que calarà en el subconscient de l’espectador. D’aquesta manera, al final l’espectador tindrà una imatge positiva o negativa dels treballadors que conformen el denominat quart poder.

1.2. Objectius

Per poder estudiar la representació d'un arquetip periodístic al llarg del cinema és necessari fixar-se uns objectius, aspectes que s'hauran de tenir en compte a l'hora de visualitzar les pel·lícules i veure si, un cop s'hagi fet l'anàlisi de les pel·lícules, aquests objectius es compleixen o no. Així doncs, els objectius són:

- Estudiar si el periodista que es mostra en les pel·lícules coincideix amb l'arquetip construït com a exemple de periodista ètic.
- Entendre les diferents maneres que té el cinema de representar el periodisme en general i al periodista com a personatge en concret.
- Determinar si el cinema acaba sent més crític amb el periodista o si, pel contrari, el representa com un heroi.

2. Marc teòric

2.1. L'arquetip del periodista ètic

Ja que l'objecte d'estudi d'aquest treball és veure com el cinema representa un arquetip periodístic al llarg de la història del cinema, és important definir abans quin és aquest arquetip.

El periodisme i la figura del periodista en sí ha estat sempre molt estudiada. No obstant, no resulta del tot fàcil trobar estudis acadèmics que recolzin la formació d'un arquetip periodístic. Per aquest motiu, i després de trobar un seguit d'escrits de l'estudi del periodisme ètic que ajuden en la creació d'un estàndard de periodista, potser és més adient enfocar la recerca d'un arquetip periodístic des d'una postura ètica.

Això és el que fa la Society of Professional Journalists (SPJ), l'organització de periodistes més antiga dels EEUU. La SPJ comptava amb un codi ètic prestat de la Societat Americana d'Editors de Periòdics del 1926. Més tard, la pròpia organització va escriure el seu propi l'any 1973 i el va revisar els anys 1984, 1987, 1996 i 2014. Aquesta associació fonamenta la redacció d'aquests principis en assajos i altres escrits recollits en la seva pròpia pàgina web. En aquest codi ètic, que podem llegir en diversos idiomes inclòs el castellà, es redacten els quatre principis que haurien de fonamentar la feina del periodista. Així doncs, els quatre principis de la Society of Professional Journalists (2014) són:

1. **Buscar la veritat i explicar-la:** Ser just i imparcial. El periodista ha de ser honest i valent en la recaptació, reportatge i interpretació de la informació.
2. **Minimitzar els danys:** Tractar les fonts, subjectes, col·legues i membres del públic com éssers humans que mereixen respecte.
3. **Actuar independentment:** Servir al públic.
4. **Ser responsable i transparent:** Prendre responsabilitat de la pròpia feina i explicar les decisions al públic.

Aquests quatre principis són el resum que fa la SPJ d'una llista de principis molt més amplia. En aquesta llista, cada un d'aquests principis està fonamentat en un o més escrits acadèmics.

Però, per tal de simplificar la creació de l'arquetip periodístic, serà més adient treballar a partir d'aquest resum i no pas de la llista de 35 principis que podem trobar en la web de la SPJ.

No obstant, la SPJ no és l'única associació en establir uns principis ètics pel periodista. Altres associacions com l'Ethical Journalism Network (EJN) també han fet aquesta feina. L'EJN es tracta d'una organització fundada per l'Aidan White, antic periodista de The Guardian que va acabar ocupant la Secretaria General de la International Federation of Journalism des del 1987 fins el 2011. White, que sempre ha estat vinculat en el món de l'activisme, va decidir crear en el 2011 l'EJN per enfortir el periodisme i promoure uns estàndards ètics molt alts i fer així que el periodisme esdevingués un benefici públic. L'EJN està formada per més de 60 periodistes, així com també de propietaris de premses, editors i grups de suport mediàtic de tot el món. Degut a aquest caire tan marcadament ètic i social, l'EJN també compta amb uns principis per construir un periodisme molt més ètic. Els 5 principis de la Ethical Journalisms Network (2015) es tracten de:

1. Veritat i precisió:

Els periodistes no poden sempre garantir la “veritat”, però aconseguir els fets de manera veraç, és el principi cardinal del periodisme. Sempre hauríem de buscar la precisió, explicar tots els fets rellevants que tenim i assegurar-nos de que han estat revisats. Quan no podem comprovar la informació, no l'hauríem de transmetre.

2. Independència:

Els periodistes han de ser veus independents; no hem d'actuar, formal o informalment, per interessos ja siguin polítics, corporatius o culturals. Hem de declarar davant dels nostres editors – o l'audiència – qualsevol afiliació política, tractes financers o qualsevol altra informació personal que pugui constituir un conflicte d'interessos.

3. Justícia i imparcialitat:

La majoria de les històries tenen com a mínim dues bandes. Tot i que no hi ha l'obligació de presentar cada banda en cada una de les peces, les històries han

d'estar balancejades i s'ha d'afegir context. L'objectivitat no sempre és possible, i potser no sempre desitjable (per exemple en casos de brutalitat o inhumanitat), però informar de manera imparcial genera confiança.

4. Humanitat

Els periodistes no haurien de fer mal. El que publiquem o retransmetem pot ferir, però hem de ser conscients del impacte que tenen les nostres paraules i imatges en la vida dels altres.

5. Responsabilitat

Una mostra clara de professionalitat i de periodisme responsable és l'habilitat de fer-nos responsables del que diem i fem. Quan cometem errors hem de corregir-los nosaltres mateixos i les nostres mostres de penediment han de ser sinceres, no cíniques. Escoltem les preocupacions de la nostra audiència. No hem de canviar el que els lectors escriuen o diuen però sempre hem d'oferir remeis quan som injustos.

Així doncs, podem veure com tant la SPJ com l'EJN coincideixen bastant en els principis que les representen. Ambdues associacions creuen que un periodista ètic ha de ser responsable, humà, independent i ha de buscar sempre la veritat. Més enllà d'aquestes quatre coincidències, l'EJN va més lluny i afegeix la "Justícia i la imparcialitat" com a principi ètic.

Però no fa falta anar tan lluny per tenir una mostra representativa sobre el periodisme ètic. El mateix Col·legi de Periodistes de Catalunya (CPC) estableix un codi deontològic que pot servir per seguir definint com hauria de ser l'arquetip de periodista, el periodista modèlic. El CPC, amb seu a Barcelona i creat l'any 1985 a partir d'una llei aprovada pel Parlament de Catalunya, configura un codi més complet que no pas la SPJN i l'EJN, amb fins a 12 criteris diferents. Aquest codi, dictat per primera vegada l'any 1992, no és feina d'un dia, sinó que es va revisant periòdicament per adaptar-lo als temps. L'última versió i la que serà citada en aquest treball, data de l'11 de novembre de 2016, quan es va procurar que s'adaptés el més possible a l'era de Internet. Així doncs, codi del Col·legi de Periodistes de Catalunya (2016) diu el següent:

1. **Informar de manera acurada i precisa**
2. **Evitar prejudicis per informacions sense prou fonament**
3. **Rectificar les informacions incorrectes**
4. **Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació**
5. **Citar les fonts i preservar el secret professional**
6. **Conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber**
7. **Evitar el conflicte d'interessos**
8. **No utilitzar en profit propi informacions privilegiades**
9. **Respectar el dret a la privacitat**
10. **Salvaguardar la presumpció d'innocència**
11. **Protegir els drets dels menors**
12. **Salvaguardar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral.**

Com podem observar, la CPC configura un codi deontològic molt més complet que no pas les altres dues associacions, amb criteris més específics com “Evitar el conflicte d'interessos” o “Protegir els drets dels menors”. Però al final, les tres associacions donen voltes als mateixos criteris amb els que podríem acabar creant un codi personal de cinc criteris per tal d'estudiar l'arquetip periodístic:

1. **Informar de manera precisa**
2. **Ser independent dels interessos polítics i socials**
3. **Ser responsable de la nostra feina i rectificar quan sigui necessari**
4. **Tractar als protagonistes de la nostra història amb humanitat i evitar ferir la seva dignitat o la seva moral, més enllà de la veracitat de la nostra informació**
5. **Actuar de manera lícita**

2.2. El periodista en el cinema

Però aquest treball no es sustenta tan sols en l'arquetip periodístic. Recordem que es tracta de la representació d'un arquetip periodístic modèlic en la història del cinema. Per tant, resulta necessari realitzar un estudi previ sobre la història d'aquest medi i així poder comprendre més com tracta el format fílmic als periodistes i/o al periodisme en general.

La Image of the Journalist in Popular Culture (IJPC), un projecte del Norman Lear Center de la Universitat de Carolina del Sur, recull en la seva base de dades un total de 18834 pel·lícules en tota la història del cinema en la que s'ha representat, d'alguna manera o altra, el periodisme. La primera pel·lícula de la que es té constància es tracta de *Miss Jerry* (1895), en la que Jerry Holbrook decideix començar una carrera de periodista en la ciutat de Nova York. Però tècnicament no podríem considerar *Miss Jerry* una pel·lícula, ja que estava formada per diapositives de llanterna màgica (aparell precursor dels projectors de cinema) que es projectaven en una pantalla amb un stereopticon (una millora de la llanterna màgica) a les quals se li afegia una veu que la narrava i música (*Miss Jerry*, s.f.). A partir de llavors, el cinema està ple de petits i grans exemples en els que el periodisme forma part de la vida dels protagonistes d'una manera o d'una altra.

Però tot i la gran quantitat de pel·lícules que hi ha on els periodistes hi juguen un paper important, seria difícil defensar el periodisme com un gènere cinematogràfic. Les pel·lícules periodístiques toquen una gran quantitat de gèneres i, per tant, es poden definir de tantes maneres, que resulta complicat establir unes regles que es segueixen en una i en cada una d'aquestes pel·lícules. Per tant, estariem parlant més bé d'un subgènere cinematogràfic.

El periodista Luís Mínguez Santos considera que els periodistes han guanyat importància com a protagonistes des del naixement del cinema. Afirmar que, tot i la quantitat de títols sobre periodistes creats en el Hollywood més clàssic, “a partir de principis de la dècada dels vuitanta del passat segle els reporters han passat a constituir, per a la indústria del cel·luloide, en personatges especialment apropiats per a vehicular histories d'aventura, intriga, conflictes bèl·lics, superació

personal, drames o lluites diverses contra els poders establerts, siguin polítics o econòmics” (Mínguez, 2012, p. 11).

A més, Mínguez fa una petita introducció sobre els diferents tipus de periodistes i els diferents camps que s’han representat en la història del cinema. Així bé, l’autor del llibre *Periodistas de cine: El cuarto poder en el séptimo arte* parla de periodistes que es converteixen en herois moderns que derroquen governs (*Tots els homes del president* (1976)), que s’oposen als abusos del poder (*Bona nit i bona sort* (2005)) o als de les multinacionals (*El dilema* (1999)), entre altres injustícies socials. Però, en l’altre banda de l’espectre també presenta el que ell anomena “la cara menys presentable de la professió”. Això és la falta d’ètica, el sensacionalisme i les males pràctiques que podem veure en pel·lícules com *La cortina de fum* (1997), *Mad City* (1997) o *La foguera de les vanitats* (1990). Parla de pel·lícules on la premsa hi juga un paper important (*Zodiac* (2007)), la televisió passa a ser la protagonista (*Network* (1976)) o els fotògrafs acaben assumint un rol protagonista (*L’ull públic* (1992)). També hi caben en el seu llibre personatges que, tot i fer de periodistes, no se’ls veu exercir la seva professió (*La Dolce Vita* (1960)) i d’altres que prefereixen riure’s del que fan (*Primera plana* (1974)) (Mínguez, 2011). El que és clar és que el cinema no ha perdut el temps creant històries on els periodistes són els protagonistes i per pel·lícules tan recents com *Els arxius del Pentàgon* (2017), de Steven Spielberg, sembla que seguirà copant el interès del cel·luloide.

2.3. El perfil dels periodistes en el cinema

El cinema, com és normal, ha alterat en gran part la visió que es té dels periodistes. Això és així perquè, com fa amb quasi tota professió, el cinema exagera qualsevol virtut o defecte per tal d’explicar històries que no avorreixin a l’espectador. Els protagonistes de les pel·lícules no solen viure vides avorrides i, si aquest és el cas, sempre succeeix alguna cosa que els treu de la rutina i els llança a una espiral d’emocions. És per això que el cinema des dels seus inicis ha exagerat qualsevol professió i la de periodista no ha estat l’excepció que se’n lliurés.

Ofa Bezunartea Valencia, en el seu treball *El perfil de los periodistas en el cine: tópicos agigantados*, analitza el perfil que el cinema pinta sobre els periodistes. Després d’haver analitzat

104 pel·lícules des dels anys 30 fins el 2007 conclou que en el cinema hi ha una abundància de periodistes solters i divorciats i que això “reflexa la impossibilitat de conciliar la seva obsessió pel treball amb una vida familiar.” (Bezuntea, 2010, p.165). I, tot i que això encaixa amb la imatge que es té dels periodistes, Ofa Bezuntea Valencia trenca altres clixés com ho poden ser els vicis. Bezuntea afirma que “l'estereotip del periodista ens el presenta, a més de com a mal marit, com a pèssim nuvi i insofrible amant, com un bevedor excessiu, fumador pertinaç i potser inclús com a jugador i addicte a alguna que altra droga” (Bezuntea, 2010, p.160). No obstant això, les seves investigacions confirmen que el 55.4% dels periodistes estudiats no tenen cap mena de vici i que, d'entre tots els vicis, el més representat és l'alcohol, amb un 21.2% de periodistes que beuen en pantalla. El tabac, per molt que ens vingui a tots al cap com un vici que va de la mà del periodista en la ficció, tan sols el consumeixen el 8% dels periodistes que ha analitzat (Bezuntea, 2010, p.161). Cal aclarir, al igual que fa Bezuntea, que han tingut en compte el consum, per mínim que sigui. Això vol dir que tot i que se'ls vegi fumant i/o bevent, no tenen perquè estar representats com addictes al seu consum.

2.4. La gran dualitat

La tipologia dels periodistes en el cinema ha estat molt estudiada. Alex Barris en el seu llibre *Stop the Presses! The Newspaperman in American Films* (1976) va realitzar la primera classificació de la representació que pateixen els periodistes en el cinema. En ell, cita set estereotips: el reporter com a caçador de crims, el reporter sensacionalista, el reporter que lluita una creuada, les sob sisters (periodistes dones que escriuen històries per fer plorar), el periodista editor, l'editorial i el reporter vilà. En aquest primer estudi podem observar ja com per una banda estarien els periodistes herois (el reporter que lluita el crim o el creuat) i els periodistes que fan el mal, com el vilà o el sensacionalista. Altres autors, com per exemple Loren Ghiglione i Joe Saltzman, parlen d'una dicotomia entre periodista heroi i periodista vilà. Ambdós autors entenen que la motivació del periodista és el que caigui en un extrem o en un altre. Així doncs, “si un periodista entén la seva feina com un servei públic, la seva representació serà positiva, serà un heroi. No obstant, si el periodista es mou per pur egoisme, la visió serà negativa i estarà representat com un vilà” (Ghiglione i Saltzman, 2005) .

Aquests és un dels aspectes de la representació dels periodistes en el cinema que més crida l'atenció. Per una banda se'ls representa com herois, persones honestes i honrades que treballen pel bé de la societat i estan convençuts que allò que fan és bo. Periodistes que s'enfronten a la corrupció, als excessos dels governs, a les dictadures... Personatges que viuen les seves històries com si fos una aventura en la que s'hi juguen tot, inclús la seva pròpia pell. D'aquests, el cinema n'està ple d'exemples i no para de produir pel·lícules amb periodistes herois com són els últims casos de *Spotlight* (2015) o *Els arxius del Pentàgon* (2017).

En l'altra banda de l'espectre tenim el periodista egoista. Periodistes que tan sols miren pel seu propi benefici i que ho farien tot per tal d'aconseguir l'èxit. Personatges que encarnen el pitjor de la professió i que col·laboren en construir una imatge negativa dels periodistes però que també qüestionen, de manera necessària, una professió que hauria de tenir com a objectiu el benefici públic. Per exemple, a *Juan Nadie* (1941), de Frank Capra, se'ns presenta un periodista capaç inclús d'inventar-se un personatge per tal de donar una empenta a la seva carrera professional. O sense anar més lluny, la que molts consideren la millor pel·lícula de la història, *Ciudadà Kane* (1941), no deixa en gaire bona posició a la premsa i als poders que la controlen.

Aquesta dualitat alimenta tant la imatge negativa com la imatge positiva que es té dels periodistes. El periodista busca el seu propi benefici o que la veritat surti a la llum? Busca guanyar diners o busca derrocar el sistema corrupte? És un personatge moral o es regeix per l'amoralitat pura i dura? Tots aquests dubtes planegen en la societat i, segurament, depenent a qui preguntis t'assegurarà una cosa o una altra.

3. Hipòtesis

Per tal que l'estudi de la representació de l'arquetip periodístic en el cinema segueixi un camí ben traçat cal, abans de començar la investigació, plantejar quina o quines són les hipòtesis del treball.

Tenint en compte la dualitat que presenten els periodistes en el cinema, i que l'arquetip de periodístic definit tant per la SPJ com per l'EJN i el Col·legi de Periodista és un objectiu que no tots els periodistes segueixen, més que com una realitat que defineix tot el periodisme en general, podríem afirmar que:

1. L'arquetip de periodista ètic no estarà mai del tot representat en el cinema.
2. El periodisme, com a professió i com a entorn laboral, tindrà un tractament negatiu.
3. Els personatges cauran en clixés i estereotips.
4. No hi haurà personatges grisos. Els periodistes seran o herois o vilans.

Aquestes són les hipòtesis d'estudi que es plantegen en aquest treball. Caldrà veure si amb l'anàlisi de les pel·lícules seleccionades les hipòtesis s'acabaran confirmant o refutant.

4. Metodologia

El primer pas per analitzar les pel·lícules és decidir quines acabaran sent objecte d'estudi. Per fer la selecció s'ha agafat, com a referència, a la web de crítiques cinematogràfiques Rotten Tomatoes. Rotten Tomatoes va néixer l'any 1998 amb l'objectiu d'apropar la crítica cinematogràfica. El que fa és recopilar crítiques d'escriptors que són membres certificats d'algun sindicat d'escriptors o formen part d'associacions de crítics cinematogràfics. Per tal de que Rotten Tomatoes t'accepti com a crític, la teva crítica ha d'haver recopilat un número de 'likes' per part dels usuaris. La majoria dels crítics considerats 'Top Critics' formen part dels grans diaris d'EEUU. Un cop el crític, que forma part d'un sindicat d'escriptors i ha estat acceptat per la web, puja la seva crítica a Rotten Tomatoes, ha de classificar-la en 'Fresh' (fresc) si és una crítica generalment positiva, o 'Rotten' (podrit) si és generalment negativa. Amb totes les crítiques que Rotten Tomatoes rep d'una pel·lícula, crea un percentatge. Si la pel·lícula té un 59% o menys, es qualifica com a 'Rotten'. Si té 60% o més, es considerarà 'Fresh'. Però, si la pel·lícula compta amb més d'un 75% de crítiques positives i té més de 80 crítiques, 5 de les quals són de 'Top Critics', se la considerarà 'Certified Fresh'. En el cas de les pel·lícules independents que compten amb una distribució limitada, podran aconseguir el segell de 'Certified Fresh' amb tan sols 40 crítiques, comptant amb les 5 dels 'Top Critics'.

Tenint en compte aquest sistema, s'han seleccionat un seguit de pel·lícules, des de la dècada del 1930 fins la dècada actual del 2010 que compten amb el segell de 'Certified Fresh' i que superen el 90% de les crítiques positives dins de Rotten Tomatoes. A banda d'això, s'ha seleccionat un curt de Charles Chaplin del 1914 i una pel·lícula de Frank Capra de 1928 que no compten amb cap crítica dins de Rotten Tomatoes. Això és així perquè resulta complicat trobar pel·lícules amb periodistes de protagonistes d'aquestes dues dècades i cap d'elles estan valorades a Rotten Tomatoes. El criteri que s'ha seguit per seleccionar aquestes dues pel·lícules en comptes de dues altres ha estat la importància, dins del a història del cinema, que hi ha darrere d'aquestes dues pel·lícules. Persones que el seu art ha perdurat en el temps. A més, no s'ha inclòs cap pel·lícula de la dècada dels 60 ja que cap complia amb els requisits marcats. L'única que s'hi podia apropar era *La Dolce Vita* (1960) en el que el personatge encarnat per Marcello Mastroianni és periodista. No obstant això, el periodisme no té cap mena d'importància i la seva professió és una simple anècdota. Així doncs, la llista de pel·lícules seleccionades queda així:

1. **Making a Living** (1914)
2. **El poder de la premsa** (The Power of the Press) (1928)
3. **Va succeir una nit** (It Happened One Night) (1934) – 98% RT
4. **Lluna nova** (His Girl Friday) (1940) – 98% RT
5. **Ciudadà Kane** (Citizen Kane) (1941) – 100% RT
6. **El gran carnaval** (Ace in the Hole) (1951) – 90% RT
7. **Xantatge a Broadway** (Sweet Smell of Success) (1957) – 98% RT
8. **Network** (1976) – 92% RT
9. **Tots els homes del president** (All The President's Men) (1976) – 93% RT
10. **Els crits del silenci** (Killing Fields) (1984) – 93% RT
11. **Broadcast News** (1987) – 98% RT
12. **El dilema** (The Insider) (1999) – 96% RT
13. **Bona nit i bona sort** (Good Night, and Good Luck) (2005) – 93% RT
14. **Frost contra Nixon** (Frost vs. Nixon) (2008) – 93% RT
15. **Nightcrawler** (2014) – 95% RT
16. **Spotlight** (2015) – 97% RT

Un cop s'hagin visionat totes les pel·lícules s'omplirà una fitxa per cada una d'elles. Cada fitxa estarà dividida en dues parts. La primera, la part tècnica, comptarà amb informació bàsica sobre la pel·lícula (títol, any, director, actors, etc.) i una sinopsi. En la segona part de la fitxa s'analitzarà el paper del periodista dins de la pel·lícula seguint una sèrie de paràmetres:

1. **Representació del periodista protagonista:** Quina personalitat i trets característics té el o la protagonista periodista de la pel·lícula.
2. **Representació de la professió:** En termes generals, si el periodisme està pintat de manera negativa o positiva. Com és l'entorn laboral en el que treballa el personatge protagonista.
3. **Paper de la professió dins de la trama:** Si el periodisme té un pes important i té alguna incidència en els esdeveniments.
4. **Arquetip de periodista ètic:** Si el personatge protagonista compleix l'arquetip marcat.

L'arquetip que es seguirà és el que s'ha establert anteriorment en el marc teòric:

1. **Informar de manera precisa**
2. **Ser independent dels interessos polítics i socials**
3. **Ser responsable de les nostra feina i rectificar quan sigui necessari**
4. **Tractar als protagonistes de la nostra història amb humanitat i evitar ferir la seva dignitat o la seva moral, més enllà de la veracitat de la nostra informació**
5. **Actuar de manera lícita**

Així doncs, es contestarà, en cada anàlisi, si el periodista informa de manera precisa, si actua de manera independent, si és responsable de la seva feina, si tracta als protagonistes de les seves històries amb humanitat i si exerceix la seva professió sense trencar la llei. En alguns casos és possible que en comptes d'analitzar-se un sol personatge s'analitzin més o inclús un equip de periodistes.

5. Anàlisi de pel·lícules

5.1. Making a Living

Títol original: Making a Living
Any de producció: 1914
Direcció: Henry Lehrman
Producció: Keystone Studios

1. Sinopsi

En aquesta pel·lícula, que marca la primera aparició en pantalla de Charles Chaplin, aquest interpreta a un estafador que intenta que un home li doni diners. Un cop aquest es nega, Chaplin li demana matrimoni a una dona i aquesta accepta. Més tard es descobreix que l'home a qui ha intentat estafar és un periodista del diari i, tot i que Chaplin intenta aconseguir una feina allà, el fan fora ja que és un vagabund. El periodista presència un accident de cotxe i aprofita per fer algunes fotografies. No obstant, el personatge de Chaplin arriba a l'accident just quan el periodista i un grup de persones estan ajudant al conductor del cotxe accidentat. Llavors el personatge de Chaplin roba la càmera i ven les fotografies al diari com si fossin seves, enduent-se tot el crèdit.

2. Anàlisi

En aquesta pel·lícula, de tan sols 13 minuts, la representació del periodista és mínima. El cinema de la primera dècada del segle XX estava més preocupat de fer riure que de realitzar una crítica al sistema o al món periodístic. És per això que la pel·lícula conté diversos elements de slapstick (comèdia física) que treuen protagonisme a qualsevol representació que s'hi hagi pogut fer. Per tant, ni el periodisme es representa amb gaire esforç, ni es representa la professió i el seu entorn

laboral (més enllà d'unes poques imatges de l'editor assegut en la redacció), ni el periodisme juga un paper fonamental dins de la trama.

No obstant això, en el poc metratge d'aquesta pel·lícula, podem veure una representació del periodista més negativa que no pas positiva. El periodista, càmera en mà, presencia com un cotxe s'estavella des de dalt d'un turó. El periodista, en aquell moment, el primer que fa és apropar-se a l'accident per prendre algunes fotografies, tot i veure clarament com un home està atrapat sota el cotxe i intenta sortir. No és fins que arriba la policia amb més gent que el periodista deixa la càmera i intenta ajudar a l'accidentat. Així doncs, la pel·lícula ens mostra una cara del periodisme poc amable, egoista i més interessada en poder vendre una exclusiva que no pas en socórrer algú que demana ajuda.

Per tant, tot i que la representació és minúscula, sí que podríem afirmar que en aquesta pel·lícula el periodista no s'escau dins de l'arquetip de periodista ètic. Perquè tot i que no podríem respondre tots els punts que conformen l'arquetip, sí que podem descartar el quart punt: "Tractar als protagonistes de la nostra història amb humanitat", ja que el periodista prioritza la història per sobre de la salut dels personatges de la història. Inclús podríem afirmar que no compleix amb el cinquè punt: "Actuar de manera lícita", ja que fins que no arriba el policia el periodista està cometent omissió de socors, que obliga a tot ciutadà a ajudar a un altre si aquest està en risc.

5.2. El poder de la premsa

Títol original: The Power of the Press
Any de producció: 1928
Direcció: Frank Capra
Producció: Columbia Pictures

1. Sinopsi

Douglas Fairbanks Jr. interpreta a un jove reporter, Clem Rogers, condemnat a l'ostracisme pel seu editor fent-lo treballar en la secció de meteorologia. Un dia, l'editor rep una trucada urgent amb informació molt valuosa: han trobat mort al fiscal del districte. Veient que no hi ha cap dels seus reporters de confiança, no li queda més remei que enviar a Clem Rogers. Però Rogers, un cop arriba a l'escena del crim, s'adona que ha perdut l'acreditació de periodista i la policia no el deixa passar. És llavors quan veu sortir a Jane Atwill, la filla d'un dels dos candidats a l'alcaldia, de la finestra del fiscal. Comença llavors una carrera per descobrir la veritat i conèixer la causa de la mort del fiscal del districte.

2. Anàlisi

En *El poder de la premsa* sí que es representa la feina del periodista amb molta més claredat que no pas a *Making a Living*. Aquí,

El personatge protagonista és un periodista que és marginat tant pel seu editor com pels seus companys de feina a la secció de meteorologia. Avorrit pel que li suposa informar del temps, intenta afegir una mica de floritures als seus textos. La pel·lícula ens presenta un personatge ambiciós però que no sembla tenir gaires llums, al menys, al principi de la pel·lícula, quan perd l'acreditació per poder entrar a l'escena del crim. Un cop veu a la filla del candidat a l'alcaldia sortir de la casa on s'ha comés el crim, consulta el que ha vist amb un home que es troba i, com

aquest li confirma que no era el primer cop que els veien junts, corre cap el diari a parlar amb el seu editor i parar les rotatives: La filla del candidat a l'alcaldia ha matat al fiscal. Sense cap mena de prova i sense haver confirmat l'única font que té sobre el fet, acusen públicament (i en portada) a algú d'haver comès un assassinat. Després d'això, al periodista se li puja la fama al cap i podem veure com, la seva preocupació real era escriure històries i tenir èxit. No obstant això, al final rectifica i intenta solucionar el seu error. En aquest moment, el protagonista es torna en una espècie de detectiu capaç d'enganyar als dolents i d'encarar-se físicament.

El periodista hi juga un paper molt important dins d'aquesta pel·lícula. Són els periodistes els que fan que la trama avanci, ja sigui amb el seu error principal com també amb la seva rectificació posterior..

Pel que fa a la professió, *El poder de la premsa* ens presenta als periodistes com persones ambicioses i competitives, preocupats per tenir la millor història i progressar dins del diari. L'ambient laboral és tòxic, amb periodistes d'èxit fent la punyeta als que no ho són tant. A més, l'editor és presentat com una persona intransigent que abusa del seu poder i censura els textos del periodista protagonista sense cap mena de motiu aparent. Quan el protagonista intenta rectificar, demana a l'editor publicar l'error en primera plana, no obstant això, l'editor li respon dient: “Nosaltres els periodistes hem de publicar les notícies, no importa a qui facin mal”. Segons més tard es reafirma: “Les notícies són notícies, no importa a qui facin mal”. D'aquesta manera, la pel·lícula representa la professió com una sense escrúpols, més interessada en vendre titulars que no pas en informar de manera veraç. A més, els antagonistes de la pel·lícula (polítics) utilitzen la premsa en el seu propi benefici, manipulant-la sense que aquesta s'adoni.

Per tant, la pel·lícula dibuixa la professió del periodista com una feina freda, sense escrúpols i egoista. Una professió on prima més el benefici personal que la veritat. Però així com fa una representació negativa de la professió en general, representa al protagonista com un heroi capaç del pitjor (acusar sense proves) i del millor (descobrir la conspiració política que ha provocat l'assassinat del fiscal).

Pel que fa a l'arquetip de periodista ètic, aquest segueix sense aparèixer:

- **Informar de manera precisa:** Clarament el protagonista no informa de manera precisa, ja que acusa falsament i no comprova les seves fonts.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Tampoc és del tot independent als interessos polítics i socials. Si bé ell no és conscient de la manipulació, la seva falsa acusació neix d'uns interessos polítics.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Però sí que podríem dir que el periodista és responsable de la seva feina i que rectifica quan és necessari. Tot i que l'editor es nega, ell demana rectificar en primera plana. Tot sigui dit, la rectificació ve motivada per les llàgrimes de l'acusada negant l'assassinat i no per proves objectives que la sustentin. Així que tot i que intenta rectificar, segueix sense informar de manera precisa.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** Tampoc podríem considerar que tracta als protagonistes de la seva història amb humanitat, ni procura evitar ferir la dignitat o la moral de l'acusada.
- **Actuar de manera lícita:** Finalment, l'últim punt de l'arquetip de periodista ètic seria actuar de manera lícita. En aquest cas sí que el protagonista actua sempre seguint la llei i és capaç descobrir els veritables culpables sense saltar-se-la.

En resum, el periodista protagonista no representa el model de periodista ètic i, no tan sols no ho fa, si no que s'allunya bastant d'ell.

5.3. Va succeir una nit

Títol original: It Happened One Night
Any de producció: 1934
Direcció: Frank Capra
Producció: Columbia Pictures

1. Sinopsi

Claudette Colbert interpreta a Ellen “Ellie” Andrews, filla d'un milionari que té intenció de casar-se amb “King” Westley, un pilot d'avions considerat, pel pare de l'Ellie, un caça fortunes. El pare de l'Ellie s'oposa al matrimoni i la té reclosa. Però l'Ellie, cansada d'aquest empresonament, decideix escapar-se i retrobar-se amb el seu estimat. De camí es topa amb Peter Warne, un reporter que acaba de ser acomiadat de la seva feina. Warne descobreix qui és l'Ellie i li proposa un pacte: Ell l'ajudarà a passar desapercebuda en el seu viatge cap a Nova York a canvi d'una exclusiva sobre la seva història d'amor i posterior escapada.

2. Anàlisi

A *Va succeir una nit* el personatge principal, Peter Warne, és un periodista a qui fan fora després de trucar borratxo al seu editor. No sabem què fa a Miami (el diari està a Nova York) ni perquè està borratxo però, tot i que aquesta sigui la primera imatge que se'ns dona d'ell, la pel·lícula no el segueix mostrant com algú amb problemes d'alcoholisme. El contrari, Peter Warne és un personatge totalment positiu, carismàtic, divertit, amb una gran capacitat per convèncer al seu entorn de les seves idees, guapo (Clark Cable), fort (s'enfronta a un lladre) i directe.

Però la pel·lícula no mostra la professió tal i com és. Tan sols veiem la redacció en comptades ocasions i a banda del periodista principal, l'únic que hi pertany és l'editor, mostrat com una persona dura però amb cor. Al final, la pel·lícula és un viatge en el que un periodista i la

filla d'un ric s'enamoren. Sí, ell ho fa tot per una exclusiva, però aquesta no té cap mena d'importància en la història. L'únic que podríem destacar és com ell intenta, al final, vendre l'exclusiva per 1000\$. Però no la vol vendre per fama ni diners, sinó per començar una vida nova amb el seu nou amor. El que resulta interessant és com dins la peça informativa que ell vol vendre, explica com l'Ellie Andrews i ell s'han enamorat, fent que ella deixi al seu futur marit per ell.. Estaríem davant d'un precursor del periodisme gonzo, en el que el periodista és el protagonista real de la història. Però, en resum, ni la professió està gaire representada, ni té un tractament gaire profund, ni el paper del periodista dins de la pel·lícula és fonamental en la trama.

Per tot això, no podríem assegurar que Peter Warne s'escau dins de l'arquetip periodístic, però tampoc podríem negar-ho.

- **Informar de manera precisa:** Té la intenció d'informar de manera precisa però no sabem si ho fa realment.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Clarament, pel mostrat a la pel·lícula, treballa de manera independent a interessos polítics i socials.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Tampoc sabem si és del tot responsable de la seva feina (recordem que la pel·lícula el presenta trucant borratxo al seu editor).
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** No sabem fins quin punt, si no s'hagués enamorat, hagués tractat a la protagonista de la història amb humanitat.
- **Actuar de manera lícita:** Tot i que no se'l veu cometent cap delictes, per com el pinta la pel·lícula, podries arribar a imaginar-te'l enganyant per aconseguir la informació necessària.

Amb tot això, no podem ni afirmar ni negar que s'escau a l'arquetip de periodista ètic.

5.4. Lluna nova

Títol original: His Girl Friday
Any de producció: 1940
Direcció: Howard Hanks
Producció: Columbia Pictures

1. Sinopsi

Lluna nova es tracta d'un remake de la pel·lícula de 1931 *Un gran reportatge*. El canvi més substancial respecte a l'anterior és el canvi de sexe del protagonista. Hildegar “Hildy” Johnson (Rosalind Russell) és una ex reportera del diari *The Morning Post*, on el seu exmarit i editor del diari treballa de manera compulsiva. Un dia torna a la redacció per informar al seu exmarit, Walter Burns (Cary Grant), que es casarà amb el corredor d'assegurances Bruce Baldwin (Ralph Bellamy). En Walter es nega a que la seva exdona Hildy deixi el periodisme i intenta temptar-la per cobrir una última notícia: l'assassinat d'un policia afroamericà per part d'un llibreter, Earl Williams, que espera ser executat.

2. Anàlisi

Lluna nova és possiblement una de les pel·lícules de les analitzades fins ara amb més contingut periodístic. Aquí, els periodistes són representats com persones obsessionades amb la seva feina. La Hildy Johnson, és una dona amb caràcter que al principi es mostra dubitativa a l'hora de seguir amb la feina de periodisme. Però la pel·lícula no trigarà en mostrar-nos un personatge apassionat pel periodisme, capaç de deixar de banda el seu futur matrimoni per tal de perseguir la notícia. El mateix passa amb el Walter Burns, editor del *The Morning Post* més dedicat en fer que el seu diari no perdi el fil de l'actualitat que no pas en fer que el seu matrimoni amb la Hildy funcionés en el passat. Però el que els diferencia és la qualitat humana que mostren ambdós personatges. Mentre que la Hildy sent una cert empatia per l'Earl Williams, acusat d'assassinat i a punt de ser

penjat, el Walter no té consideració per res i arrasa amb tot per tal d'aconseguir la primícia. Això si, tot i la despietat amb la que es representa la professió per part dels dos personatges principals, també se'ls mostra àgils mentalment, amb una gran capacitat de concentració i atenent a dues o tres trucades a la vegada sense equivocar-se d'interlocutor. Mostren una gran velocitat mental i intel·ligència.

Però en termes generals, la professió no surt gaire ben parada. En la sala de premsa dels jutjats on el Williams espera ser executat, els periodistes passen el temps jugant a cartes, sense mostrar cap mena d'empatia pel criminal i burlant-se d'ell. A més, s'inventen que l'acusat té una novia tot i saber que és mentida. Això perjudica a l'afectada que, farta de les mentides dels periodistes, s'acaba llançant per la finestra (caiguda que resulta no ser mortal). Aquesta noia, quan la Hildy intenta tranquil·litzar-la amb un: "Deixa'ls, són periodistes", contesta dient: "Ho sé, l'únic que van fer va ser mentir. Tan sols van escriure mentides". Així doncs, la feina del periodista està representada com la d'uns mentiders sense cap mena d'empatia que farien el que fos per tal de tenir una notícia.

Més tard, quan tots els periodistes, així com la policia, descobreixen a l'Earl Williams amagat dins la sala de premsa (on la Hildy i el Walter l'amagaven per tenir la notícia en exclusiva), els periodistes insten a la policia que se'l pengi el més aviat possible. D'aquesta manera, podrien incloure la notícia en el diari del dia i no haver d'esperar tant. A més, cada un dels periodistes truca al seu diari, informant en directe del que està passant, i podem veure com cadascun d'ells dona una informació diferent: que no s'ha resistit a la policia, que sí que ho ha fet però la policia ha pogut amb ell, que la policia ha intentat disparar però la pistola no funcionava, que estava inconscient quan obren l'escriptori on s'amagava... Inclús el Walter menteix i afirma que The Morning Post ha col·laborat entregant-lo a les forces de seguretat, quan, recordem, ell mateix estava ajudant a amagar-lo.

Pel que fa al paper del periodista, en aquesta pel·lícula sí que és important i clarament hi juga un paper primordial dins la trama. Sense periodistes no hi ha pel·lícula, doncs tota l'acció i tots els diàlegs es centren en la seva feina intentant aconseguir la notícia.

Com ja es pot imaginar, ni Walter Burns ni Hildy Johnson compleixen amb l'arquetip del periodista ètic. Walter Burns, que és el que surt amb una imatge periodística més perjudicada, no compleix cap de les normes que formen l'arquetip:

- **Informar de manera precisa:** Com ja s'ha explicat, menteix de manera deliberada tan sols per a que el seu diari tingui bona fama.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Al principi de la pel·lícula, com que el governador no ha firmat l'aplaçament de l'execució, intenta convèncer-lo dient-li que, si ho fa, el diari votarà per ell. És llavors quan l'assistent del Walter li diu que no ho poden fer això, ja que porten 20 anys recolzant als demòcrates. Aquí es mostra com el Walter juga amb la seva ideologia segons els seus interessos personals.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Tampoc és responsable de la seva feina ni rectifica si és necessari. El Walter tergiversa la informació per tal de que el seu diari sempre surti beneficiat.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** No tracta al protagonista de la seva història, l'Earl Williams, amb dignitat ni humanitat. L'utilitza constantment i juga amb ell per tal de que es quedi amagat i no li esguerri la notícia. A més, li parla amb superioritat constantment, tot i que això ho fa amb tothom, com si s'estigués burlant en tot moment del seu voltant.
- **Actuar de manera lícita:** Si d'alguna cosa peca el Walter Burns és d'actuar de manera il·legal. Compta amb el Louie, un delinqüent a qui té comprat per tal de que li faci tota la feina bruta: inculpar injustament al futur marit de la Hildy, segrestar a la mare d'aquest, robar... Qualsevol cosa. El pitjor però és que es creu per sobre de la llei. Quan l'alcalde amenaça amb detenir-lo per obstrucció a la llei, ell està convençut de que, per ser editor del The Morning Post, se'n lliurarà. Finalment té sort ja que s'assabenta, en l'últim moment, de que l'alcalde ha comés suborn per intentar penjar al Williams abans i beneficiar-se políticament.

La Hildy, tot i que més empàtica que el Walter, tampoc acaba de complir el perfil de periodista ètic. Fa qualsevol cosa per tal de poder aconseguir la notícia. Suborna als guàrdies de la

presó per poder visitar al Williams abans de que s'escapés, així com també paga als treballadors del jutjat per saber com s'ha escapat. A més, obstrueix la llei i és conscient, en tot moment, de les il·legalitats que comet el Walter Burns.

En resum, *Luna nova* és una pel·lícula divertidíssima on gaudirem d'una història plena de diàlegs ràpids i d'una carrera frenètica per aconseguir una notícia. Plena d'humor i sarcasme, deixa als periodistes com persones obsessionades, aficionades al joc i que no mostren cap mena d'empatia pels protagonistes de les seves històries. Les seves mentides provoquen intents de suïcidis i el seu únic interès és informar, tot i que la seva informació està plena de mentides per tal de fer que la notícia sigui molt més morbosa i atragui al públic. Persones gens ètiques, que farien el que fos tan sols per tenir l'exclusiva. Tot i que la política tampoc surt gens ben parada de la mà de l'alcalde, els protagonistes de la història són els periodistes. Una gran comèdia amb personatges que encarnen tot el dolent del periodisme.

5.5. Ciutadà Kane

Títol original: Citizen Kane
Any de producció: 1941
Direcció: Orson Welles
Producció: Mercury Productions

1. Sinopsi

La pel·lícula examina tota la vida de Charles Foster Kane (Orson Welles), magnat de la comunicació, en un immens flashback. Uns periodistes, degut a l'interès que genera la figura de Kane, comencen una investigació per descobrir el gran misteri de la seva vida: Rosebud, l'última paraula que diu just abans de morir. A partir de llavors, a través d'entrevistes amb amics i coneguts de Kane, la pel·lícula comença un viatge que anirà des de la infància de Kane fins el seu ascens com a magnat de la comunicació.

2. Anàlisi

Ciutadà Kane està considerada una de les millors, si no la millor pel·lícula de tots els temps. Tot i que això sempre és qüestió de gustos, no costa imaginar perquè està considerada com a tal. Orson Welles teixeix una història inoblidable acompanyada d'innovacions en el tractament de la fotografia i de la imatge que es quedaran per sempre.

En ella se'ns presenta a Charles Foster Kane qui, més que un periodista, podríem considerar un magnat. No obstant això, el seu gran somni (o al menys allò que considera que l'entretindrà plenament) és prendre el control d'un petit diari. Des del primer moment veiem que Kane, tot i complir amb uns ideals bastant populars, no exercirà la seva nova professió d'una manera gaire ètica. La seva actitud és constantment supèrbia i clarament es creu immune degut a la gran fortuna que té. El primer que fa com a amo i senyor del *Inquirer* és atacar els interessos comercials del seu tutor legal. Per fer això, menteix i manipula l'opinió pública: tot allò que

publica és mentida i no té cap fonament. Això és el que segueix fent per pujar al poder, ja que també manipula l'opinió pública sobre la guerra entre EEUU i Espanya. A més, per ampliar la tirada nacional el que fa és comprar més i més diaris, arribant inclús a comprar un dels seus competidors més directes i tots els seus periodistes, considerats els millors de la seva professió. Per tant, tot i que al principi de la pel·lícula escriu els seus ideals, i aquests donen una gran importància a la defensa del poble, Kane tan sols mira per ell mateix.

Com que quasi tot el que té a veure amb el periodisme a “Ciudadà Kane” passa per la seva figura, la imatge que es dona de la professió no és gaire positiva. Al final, la idea que es transmet és que el periodisme és una professió amb interessos personals, polítics i econòmics i en la que qualsevol fet pot fer-se passar per veritat independentment de que ho sigui. Inclús el millor amic del Kane acaba afirmant que ell mai llegia res que es publicés en el *Inquirer*. A banda de Kane, també apareixen els periodistes que investiguen la seva figura. No obstant, mai se'ls veu la cara i tan sols s'utilitzen per fer avançar la trama i conèixer més a Kane.

El periodisme no té un paper gaire important dins d'aquesta història. La història, al final, va d'un home que necessita sentir-se estimat i que farà tot el possible per a que així sigui. El periodisme tan sols serveix per, com ja s'ha dit, conèixer millor la figura de Kane, i per veure com Kane és capaç de manipular el pensament popular per tal d'obtenir èxit.

Així doncs, Charles Foster Kane no compleix l'arquetip de periodista ètic:

- **Informar de manera precisa:** Menteix deliberadament per aconseguir èxit. De fet, en paraules seves: “Sé manipular el que pensa la gent gràcies als diaris”.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** No és independent d'interessos polítics i socials: Al principi de la pel·lícula el veiem fotografiant-se amb figures polítics i més tard ell iniciarà una carrera política tot i que acabarà fracassant.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** No és responsable ni rectifica la informació quan és necessari.

- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** Tampoc tracta als protagonistes de la seva història amb humanitat i dignitat ja que constantment ataca al seu tutor legal públicament de manera difamatòria.
- **Actuar de manera lícita:** L'únic punt que es pot argumentar que compleix és el d'actuar de manera lícita, però seria una afirmació per omissió, ja que més que veure'l actuar de manera lícita, no el veiem actuar de manera il·lícita.

5.6. El gran carnaval

Títol original: Ace in the Hole
Any de producció: 1951
Direcció: Billy Wilder
Producció: Paramount Pictures

1. Sinopsi

El gran carnaval o *Ace in the Hole*, com es coneix en el mercat anglòfon, es centra en la figura de Chuck Tatum, un periodista repudiat per la gran majoria de diaris grans, que busca situar-se un altre cop entre els grans. Després de que l'hagin fet fora d'onze feines diferents (per motius ben diversos), acaba en un petit diari d'Albuquerque. Allà s'avorrirà durant un any, amargant-se per seguir lligat a aquell diari fins que un dia, mentre es prepara per cobrir la caça de serps típica de la zona, es troba amb que un home està atrapat dins d'una cova. Llavors, farà tot el possible per a allargar la notícia i poder convertir-se, de nou, en un periodista d'èxit.

2. Anàlisi

El gran carnaval és una pel·lícula amb una alta càrrega de crítica envers al periodisme i al poder. Vista avui en dia, guarda moltes similituds amb el món real. Degut al contingut de la notícia que es tracta, recorda al seguiment mediàtic que es fa quan una o diverses persones es veuen atrapades en coves o altres espais. Tot i que en el film això està exagerat i inclús s'acaba creant un circ, literalment, als voltants dels esdeveniments, i tot i que costa creure que un periodista seria capaç de fer el que fa Tatum, el contingut de la pel·lícula és totalment versemblant.

El personatge principal, el Chuck Tatum, és presentat com una persona xulesca i terriblement cínica. La pel·lícula comença, com ja hem comentat, amb ell arribant a un diari d'Albuquerque per aconseguir una feina. Per fer-ho, intenta convèncer a l'editor d'aquest diari

amb un discurs prepotent i egocèntric en el que deixa anar un seguit de frases dignes de ser mencionades. En ell, assegura que les seves notícies poden fer que el diari guanyi 250 dòlars a la setmana. També li diu a l'editor que si no hi ha notícies ell surt al carrer i mossega un gos, deixant clar que en el cas que les notícies siguin poc interessants, és capaç de crear-la ell mateix per tal que el diari tingui beneficis. Afirma que menteix molt bé i que sempre ha estat molt bon mentider. I, per si tot això no hagués acabat de convèncer a l'editor, li confessa que l'han fet fora d'onze feines diferents. Els motius són diversos, com haver-se anat al llit amb la dona de l'editor d'un diari pel que treballava, o beure en el lloc de treball. Per tant, en els 5 primers minuts de la pel·lícula, ja hem vist com Tatum té una visió del periodisme totalment mancada d'ètica, en el que l'únic que importa és la notícia.

Durant la pel·lícula la seva representació no varia gaire. És una persona amargada que necessita grans notícies per fer-se un nom i aconseguir una feina en un diari molt més gran. Al final, el seu únic objectiu és utilitzar el periodisme pel seu propi benefici, i no com a benefici públic. A més, la seva actitud és contagiosa, ja que acaba infectant la ment d'un periodista més jove que ell, que tenia una visió de la professió molt més idealitzada, dient-li que estudiar periodisme és una pèrdua de temps. A més, li ensenya que les úniques notícies són les males notícies ja que creu que una bona notícia mai és notícia.

En general, la professió no surt gaire ben parada. Tot i que l'editor del diari d'Albuquerque mostra una ètica laboral molt més adient, repugnant el tipus de periodisme que fa Tatum i la corrupció que genera, tampoc surt gaire estona representat. La pel·lícula es centra en la visió que té Tatum del periodisme i en com l'utilitza per benefici propi. Degut al seu periodisme groc, totalment sensacionalista, es genera un cerc entorn una desgràcia humana. La sensació que queda és que el periodisme no té cap mena de funció social, si no més bé d'entretenir a la gent, de crear històries que facin que les persones s'enganxin, com si d'una telenovel·la es tractés. El periodisme com a sinònim de pa i circ.

El paper del periodista dins de la pel·lícula és fonamental. Ell és qui provoca tots els esdeveniments. Ell és qui fa que l'accident de Leo Mimosa sigui notícia i, no tan sols això, és l'encarregat de fer que el seu rescat s'allargui durant dies, fet que acaba provocant la mort de l'atrapat.

Per tant, després de tot el que s'ha explicat, a ningú estranya que Chuck Tatum sigui l'antítesi de l'arquetip de periodista ètic:

- **Informar de manera precisa:** Tatum en cap moment informa de manera precisa. Altera la realitat per crear històries que complementin la notícia principal. En un moment, demana Xal periodista més jove que s'endugui a la dona de Leo Mimosa a l'església amb un rosari per fer-li fotos. També pacten agafar un xaman, vestir-lo amb tota la parafernàlia, i fer-li fotos mentre practica un exorcisme en la cova.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Tampoc és independent dels interessos polítics. Un dels fets més destacables és com utilitza al sheriff del comtat per a que ell sigui l'únic periodista que informi de la notícia. El sheriff s'encarregarà d'aturar els peus als altres periodistes i ell representarà, en les seves notícies, al sheriff com si fos un heroi. D'aquesta manera el sheriff tindrà més números de guanyar les pròximes eleccions. De fet inclús amenaça al sheriff: Si no l'ajuda, el crucificarà públicament i li crearà mala premsa.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** El periodista ètic també hauria de ser responsable amb la seva feina i rectificar sempre que fos necessari. Però Tatum està lluny de rectificar cap informació seva. Tampoc veiem en cap moment que menteixi en les notícies que escriu però recordem que és l'encarregat d'impedir que l'equip de rescat pugui treure de la cova a Leo Mimosa en 16 hores. Fa que el rescat s'allargui durant dies. Per tant, no és que hagi de rectificar una informació que ha donat, sinó que ha de rectificar la seva manera d'enfocar el periodisme.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** En cap moment mostra empatia envers els afectats. El seu únic interès és la notícia i aconseguir un gran reportatge que el permeti marxar d'Albuquerque cap un diari amb més repercussió. A més, al principi menteix a la dona de Leo Mimosa, dient-li que trucarà a la policia i a qui faci falta per rescatar al seu marit. En comptes d'això, el que fa és trucar al diari per donar la notícia i començar a preparar-ho tot. Amb la dona, a més, té una relació complicada. Quan ella se li insinua, ell la colpeja. Es passa la pel·lícula maltractant-la psicològicament.

Inclús arriba al punt en el que intenta estrangular-la. Per tant, els afectats són, per Tatum, simples instruments que ell intenta fer sonar per a que la notícia sigui més i més gran.

- **Actuar de manera lícita:** Amb tot el que s'ha explicat es pot entendre que Tatum no actua de manera lícita. Pactar amb el sheriff per a que el rescat s'allargui durant dies i provocar la mort de Leo Mimosa constitueix un delicta greu. No sé si se'l podria considerar un assassí i, sí que és cert que ell intenta evitar la mort, però no per cap mena d'empatia, sinó perquè considera que les històries així han de tenir un final feliç. Però no acaba sent així.

En resum, *El gran carnaval* constitueix una dura crítica cap el periodisme i la seva relació amb el poder. La sensació que deixa és amarga, ja que entén el periodisme com una professió que fa negoci de la desgràcia humana i que s'endú pel davant el que faci falta per tal d'aconseguir guanyar diners i èxit personal.

5.7. Xantatge a Broadway

Títol original: Sweet Smell of Success
Any de producció: 1957
Direcció: Alexander Mackendrick
Producció: Hecht-Hill-Lancaster Productions

1. Sinopsi

Xantatge a Broadway parteix d'un títol traduït enganyós, ja que l'acció, tot i situar-se a Nova York, no té res a veure amb Broadway. La pel·lícula ens posa en la pell de Sidney Falco, un agent de premsa que s'encarrega d'aconseguir que els seus clients apareguin anomenats en la columna de l'afamat periodista J. J. Hunsecker. Però Hunsecker se la té jurada a Falco ja que li va demanar que fes que la seva germana, Susan Hunsecker, deixés de veure's amb el guitarrista de jazz Steve Dallas i no ho va aconseguir. Degut a aquest fracàs, Hunsecker no publica cap esmena de cap del seus clients. Falco, desesperat per la manca de diners, començarà una cursa contrarellotge per satisfer en Hunsecker.

2. Anàlisi

ens presenta, de nou, les ombres del periodisme i com aquest utilitza el seu poder i la seva influència en el públic pel benefici personal. En aquest film hi podem trobar dos periodistes protagonistes que porten tota la trama. Per una banda Sidney Falco (Tony Curtis), un agent de premsa totalment amoral i que faria qualsevol cosa per tal d'aconseguir diners i progressar en el negoci. La recepcionista de J. J. Hunsecker en un moment li diu que està immers en la filosofia dels diners ràpids. Mentider compulsiu, intenta fer contactes constantment per poder dur els seus plans a bon port. A més d'això, la pel·lícula el representa com una persona covard, que fuig de l'enfrontament físic, i sempre seguint l'estela del seu cap, J. J. Hunsecker. Hunsecker és l'altre periodista en escena, un columnista d'èxit que utilitza el seu espai de text diari per beneficiar (fent

un petit comentari positiu) o perjudicar (calumniant sobre la persona en concret) a qui més li convingui, segons els seus interessos personals. Igual d'amoral que Falco, el que els diferencia és la seva manera d'enfrontar-se a les persones. Mentre que Falco adopta una posició més submissa (no és que Falco fugi de l'enfrontament, és que l'encara sabent que pot sortir perdent), Hunsecker té una actitud més agressiva, conscient del poder que té. D'ell s'afirma que ha dit als presidents on han d'anar i què han de fer. A més, també té contactes amb la policia. Així bé, la pel·lícula presenta als dos periodistes protagonistes com personatges poc ètics i que utilitzen la seva feina per extorsionar i treure'n rendiment personal.

La professió, en general, no surt ben parada. Més enllà de com estan representats els protagonistes, la pel·lícula mostra dos periodistes més, dos columnistes rivals de Hunsecker que busquen enfonsar-lo per poder ascendir en l'escala social i laboral. No obstant compartir el mateix objectiu, es comporten de manera molt diferent. Mentre que un no accepta el xantatge de Falco per a que escrigui calumnies en la seva columna, l'altre periodista sí que ho fa a canvi de que Falco li aconseguixi una noia per tenir sexe. Així que, en termes generals, la pel·lícula mostra un món del periodisme fosc, ple d'interessos i de persones corruptes.

El periodista juga un paper vital en la trama de la pel·lícula. Sense els dos periodistes principals no hi hauria pel·lícula. A més, la seva feina és de vital importància. Tot i que la duguin a terme des d'un punt de vista totalment amoral i amb voluntats egoistes, és la seva professió i com afecta a la gent el que ells publiquen, el que fa que la pel·lícula avanci i tingui un sentit.

Xantatge a Broadway ens presenta, de nou, periodistes que s'allunyen totalment de l'arquetip de periodista ètic.

- **Informar de manera precisa:** Tot i que en aquest cas l'únic que escriu de manera pública és Hunsecker, Falco també fa per a que es publicui una informació o una altra. Per això, podríem dir que ni Falco ni Hunsecker informen de manera precisa. Ni a Falco li costa res pressionar per a que es publicui informació falsa, ni a Hunsecker li costaria escriure-la. Si no publica que el nuvi de la seva germana fuma marihuana és més per a que la germana no sospiti, que no pas perquè no sigui capaç.

- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Tampoc són independents d'interessos polítics. Hunsecker es tracta amb polítics i policies per aconseguir allò que vol. Inclús arriba a amenaçar a un senador. Es creu per sobre dels polítics i utilitza el seu poder per manipular-los.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Tampoc podríem realment afirmar que Hunsecker rectifiqui informació equivocada quan és necessari. Tot i que en algun moment intenta utilitzar el seu poder per retirar coses que s'han dit, ho fa més per a que la seva germana no s'aparti d'ell que no pas per un deure moral.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** Relacionat amb el punt sobre actuar de manera lícita, el sol fet d'intentar incriminar falsament a algú d'una cosa que no ha fet, confirma que ni Hunsecker ni Falco compleixen amb aquest punt.
- **Actuar de manera lícita:** Com ja s'ha comentat, ni Hunsecker ni Falco actuen de manera lícita, ja que incriminen al nuvi de la seva germana posant-li marihuana dins de la butxaca per després utilitzar els contactes que Hunsecker té dins la policia i que el capturin.

Així doncs, *Xantatge a Broadway* segueix el camí de *El gran carnaval*, presentant el pitjor del periodisme. Mostra periodistes que es mouen pels diners i pels interessos personals, més preocupats d'utilitzar el seu poder per a sortir guanyant i no pas per fer un servei públic de benefici social per tothom. No informen de coses que interessin al públic. Falco, per la seva banda, com a agent de premsa està lligat als interessos d'aquells que el contracten. Hunsecker, per altra banda, està més interessat en xafarderies que li donin repercussió social i en fer que la seva germana trenqui amb la seva parella. El periodisme ètic no té lloc dins del món de Hunsecker i Falco.

5.8. Network

Títol original: Network
Any de producció: 1976
Direcció: Sidney Lumet
Producció: Metro-Goldwyn-Mayer

1. Sinopsi

Quan Howard Beale, presentador del telenotícies de la cadena UBS, anuncia en directe que es suïcidarà en una setmana davant de tots els espectadors ja que l'han acomiadat, la cadena pren mesures immediatament: que no surti més en antena. Però, després de veure com amb el seu anunci, Beale ha provocat que l'audiència pugui, decideixen repensar-se la seva decisió. La cadena, esperonada per la cap de programació, Diana Christensen, comença un camí per la perversió, creant programes sobre terroristes i modificant les notícies per convertir-lo en un espai de varietats sense cap mena d'interès informatiu. En aquestes noves “notícies”, Howard Beale trobarà el seu lloc com a predicador.

2. Anàlisi

Network, estrenada l'any 1976, dibuixa un retrat sobre la societat d'aquella època (que encara avui perdura) i sobre l'ambició amoral de la televisió. Un relat totalment àcid amb una gran càrrega crítica que ens planteja com la televisió manipula a les masses amb un sol objectiu: els diners.

La pel·lícula ens posa en la pell de dos periodistes i una cap de programació, i contraposa dues maneres d'entendre el periodisme. Per una banda, Max Schumacher, el cap dels informatius, manté una visió pura sobre el periodisme. Creu que la seva feina és important per informar a la gent i farà tot el possible per a que els informatius es mantinguin intactes, sense cap mena de perversió pel simple fet d'aconseguir audiència. Schumacher és l'únic personatge positiu de la

pel·lícula, l'únic que dona una imatge sobre el periodisme ètic i l'únic que s'acosta a l'arquetip del periodista. Tot i així, no és un personatge totalment positiu, ja que comet adulteri amb, precisament, el personatge antònim a ell. Aquesta és la Diana Christensen, cap de la programació de la cadena per la que treballen. Christensen tan sols pensa en una cosa: treballar. De fet, en un moment de la pel·lícula afirma que ella és inepta en quasi tot, excepte en la seva feina i, que per això, es dedica tan sols a treballar. El seu personatge és totalment amoral, amb una gran ambició, que busca l'audiència per l'audiència. En cap moment es planteja si allò que vol fer està bé o no, és ètic o no. Al final, per culpa d'ella, els informatius passen d'un format tradicional i, valgui la redundància, informatiu, a un on es parla de qualsevol cosa, excepte d'allò que importa a la gent. Més que un informatiu és un programa d'entreteniment en el que l'estrella és el tercer periodista, Howard Beale. Beale no té una representació totalment positiva o totalment negativa, és una joguina en mans del negoci televisiu. Es deixa utilitzar per aconseguir audiència, tot i que clarament no està bé i necessita ajuda psicològica. Ho fa perquè l'únic que té és la televisió, la feina. En general, els tres periodistes, en major o menor grau, són persones obsessives (ja sigui obsessió laboral o per una dona, com li passa a Schumacher), amb trastorns psicològics o falta d'empatia que necessitarien ajuda professional per poder seguir endavant i dur una vida totalment normal.

L'entorn laboral d'aquests tres periodistes no és tampoc un entorn positiu. A banda d'ells, el que més es mostra és la junta d'accionistes i la direcció de la cadena. D'entre tots ells, podríem destacar a Frank Hackett, el cap de la cadena UBS. L'únic interès de Frank Hackett és fer diners, i si per fer que la cadena remunti en audiència i ingressi més en publicitat s'ha d'aprofitar de la demència d'una persona, ho farà. És autoritari i en cap moment mostra empatia per ningú. Per sobre d'ell està l'Arthur Jensen, el cap de la CCA (Communications Corporation of America), el conglomerat que té com a propietat la cadena UBS. Jensen tan sols apareix una vegada, però la seva aparició té molta força. En ella, Jensen fa un discurs a Beale, intentant convence'l per a que deixi de predicar missatges “populistes” i en contra dels interessos empresarials davant de tota l'audiència. En aquest discurs afirma que: “Ja no hi ha països Ni russos ni americans. Ni Tercer món ni Occident. Hi ha un sistema planetari: els diners”. Un discurs on clarament el que es diu és que la televisió no té cap finalitat periodística i que no dubtarà en deixar de banda l'ètica per aconseguir diners. De fet, ja al principi de la pel·lícula, Hackett diu que la seva cadena és un

bordell, i que han d'anar a per totes. Així doncs, com podem veure, es mostra un entorn laboral tòxic, on el que menys importa és la causa periodística.

Si entenem com a periodista aquella persona que informa sobre esdeveniments, a *Network* aquest no té un paper important dins la trama. La pel·lícula no tracta sobre informar sobre un o diversos fets. El film dona més importància a les decisions que es prenen en el despatx, i no tant a la feina que els periodistes fan. El pes de la pel·lícula i qui pren les decisions importants i perverteix la televisió és Christensen, la cap de programació. Per tant, a qui s'ha d'analitzar potser no és tan als periodistes en concret (Schumacher i Beale) sinó a la cadena de televisió i a Christensen. Ella no fa cap mena de feina periodística, ja que s'encarrega de decidir la programació que s'emetrà. No obstant això, corrompre del tot els informatius, extirpant-los de qualsevol funció pública i social. A més, durant la pel·lícula, es deixa palès la influència que té la TV, provocant que milers de persones treguin el cap per la finestra i cridin com el Beale demana.

Seguint amb l'anàlisi de la cadena de TV, més que dels personatges en singular, aquesta tampoc entra dins de l'arquetip de periodista ètic.

- **Informar de manera precisa:** Tot i que la pel·lícula mostri més la vessant d'entreteniment que no pas la informativa, clarament la cadena no informa de manera precisa. Podem afirmar això ja que els informatius es perverteixen, deixant de banda la informació.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Tot i que no sabem si la cadena és independent a interessos polítics i socials, el que està clar és que depèn totalment dels diners i dels acords comercials que fan. Per tant, no es tracta d'un mitjà de comunicació totalment objectiu.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Tampoc és responsable de la seva feina, ja que posa a Beale en una posició de vulnerabilitat tot i saber que pateix un greu problema.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** El punt anterior provoca que no es pugui afirmar que la TV tracti als protagonistes amb humanitat i dignitat.

- **Actuar de manera lícita:** Tampoc compleix l'últim, que és actuar de manera lícita. El clímax de la pel·lícula arriba quan el Beale ja no ofereix grans audiències i els ingressos comencen a baixar. És llavors quan els directius decideixen matar a Beale en directe. S'alien amb un grup terrorista radical (amb els que ja porten un temps col·laborant emetent vídeos seus on segresten i maten gent) per a que disparin a Beale just començar el programa. Ja no és tan sols que s'actui de manera il·lícita, sinó que la cadena comet assassinat. Com bé resumeix la pel·lícula al final, Howard Beale és el primer home assassinat pels baixos índexs d'audiència.

5.9. Tots els homes del president

Títol original: All the President's Men
Any de producció: 1976
Direcció: Alan J. Pakula
Producció: Wildwood Enterprises

1. Sinopsi

L'any 1972, uns lladres entren a l'edifici Watergate, a Washington. Allà hi estan les oficines del Comitè Nacional Demòcrata. Quan el Washington Post s'assabenta, mana a Bob Woodward i a Carl Bernstein investigar què ha passat. Comença així una de les històries més importants dins del periodisme: el Cas Watergate que va provocar que Richard Nixon, president dels EEUU, acabés convertint-se en el primer president d'aquest país que dimitia.

2. Anàlisi

Tots els homes del president és, sens dubte, la pel·lícula més periodística que s'ha visualitzat fins, com a mínim, aquest punt. Tot i que totes les altres pel·lícules contenen periodistes i, en alguns casos, es mostren les redaccions dels diaris pels quals treballen, aquesta és la pel·lícula amb una carrega periodística més forta.

Com ja s'ha explicat, ens submergeix en la investigació que dos reporters (Woodward i Bernstein) van dur a terme sobre el cas Watergate. A nivell personal no se'ls representa gaire. Podríem dir que Woodward és més assenyat i tranquil, mentre que Bernstein mostra una mica més de nervi i té una actitud més xulesca. Més enllà d'això, l'únic que veiem (i és realment el que ens interessa) és una intensitat i una insistència majúscula per treure endavant una notícia per la que el Washington Post, al principi, no donava ni un duro. Aquesta persistència i la recerca

contínua de la veritat és el que els permet arribar fins on arriben. Així doncs, la representació del film sobre els dos periodistes protagonistes és totalment professional i positiva.

Pel que fa a l'entorn laboral i a la professió en general, *Tots els homes del president* segueix la mateixa línia que amb els dos protagonistes. Tot i que se'ns explica que la notícia se la volen quedar els de la secció de Nacional (Woodward i Bernstein treballen per Local), en cap moment sentim una rivalitat entre periodistes ni res similar. El que veiem és una redacció treballant a tota màquina per a que la notícia tingui la repercussió que hauria de tenir. D'entre tots els seus companys, destaca Ben Bradlee, l'editor del diari. Bradlee és, en tot moment, una figura en la que els dos periodistes es poden recolzar. No es mostra tirà ni censura als seus treballadors per cap motiu, al contrari: pressiona a Woodward i Bernstein per a que aconseguixin fonts que fonamentin la notícia i puguin publicar-ho en portada sense gaires repercussions. Demana informació contrastada ja que se la juguen molt, però no mostra una actitud autoritària. Bradlee, com a periodista que és, es posa en la pell dels seus treballadors i els recolza fins el final.

Pel que fa a l'arquetip de periodista ètic, tant Woodward com Bernstein (i també com Bradlee), el compleixen al 100%.

- **Informar de manera precisa:** El seu afany per contrastar la informació, una, dues, tres vegades o les que facin falta per poder publicar-ho, és exemple d'informació precisa.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** És obvi també que treballen de manera totalment independent d'interessos socials i polítics. Recordem que el cas Watergate va desemmascarar un seguit d'il·legalitats comeses pel govern de Richard Nixon. Tot i així, ni els periodistes ni el diari en general es va sentir coaccionat per aturar la investigació i no publicar res.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** També podríem dir que són responsables amb la seva feina. No veiem que en cap cas hagin hagut de rectificar cap informació, però això és gràcies a la quantitat de vegades que contrasten la seva informació abans de publicar res.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** A més, eviten en tot moment ferir la dignitat o la moral dels implicats, protegint les fonts no publicant els seus noms ja

que això els podria haver perjudicat laboralment. A més, al haver-hi una investigació policial en curs, era il·legal donar informació de cap mena, així que també podien patir represalies judicials. És per això que ni Woodward ni Bernstein anomenen cap font que no vulgui ser anomenada, tractant-los amb humanitat i sense cap mena de mala intenció, més enllà de la veracitat de les seves informacions.

- **Actuar de manera lícita:** I, per últim, en cap moment aconseguixen les informacions de manera il·legal.

Així doncs, *Tots els homes del president* és una pel·lícula sobre periodisme totalment íntegre. Mostra com funciona la redacció d'un diari quan es cou una gran notícia i com dos dels seus periodistes treballen de valent per fer que la veritat surti a la llum. Però, el millor de la pel·lícula i el que fa que tingui més mèrit haver complert el 100% de l'arquetip de periodista ètic, és el fet de ser una pel·lícula basada en fets reals.

5.10. Els crits del silenci

Títol original: The Killing Fields
Any de producció: 1984
Direcció: Roland Joffé
Producció: Goldcrest Films

1. Sinopsi

L'any 1973 la guerra dels EEUU amb Vietnam està començant a afectar a Cambodja, país veí. Allà, els khmers rojos estan lliurant una guerra civil contra l'exèrcit. En aquest context coneixem al periodista del New York Times Sydney Schanberg i a Dith Pran, periodista cambodjà i intèrpret de Schanberg. Acompanyarem a ambdós periodistes en una lluita en la que es jugaran la vida per aconseguir que les atrocitats comeses pels khmers rojos puguin ser publicades arreu del món.

2. Anàlisi

Els crits del silenci és, sobretot, una pel·lícula sobre l'amistat. Tot i que els protagonistes són periodistes, la seva feina es veu enfosquida pel drama en el que viuen immersos. Els periodistes representats en primera instància són en Sydney Schanberg i el seu ajudant i intèrpret Dith Pran. Schanberg, que treballa pel New York Times, és un periodista corresponsal que no para de treballar, inconformista i amb un gran ull per la notícia. Però també es mostra, de tan en tan, una mica autoritari i antipàtic amb el Dith Pran, periodista cambodjà que l'ajuda en tot el que pot. No obstant això, Pran mostra una gran fidelitat envers Schanberg. El conflicte i les ganes d'informar sobre el que està passant els ha unit, creant una gran amistat. La pel·lícula també ens mostra a Al Rockoff, un fotògraf periodístic que no pararà de treballar, però sense prendre els riscos que sí pren Schanberg; i a Jon Swain, periodista que, junt amb Rockoff, faran tot el possible per a que Pran no acabi en mans dels Khmers roigs. Entre tots ells veiem uns periodistes capaços de

quedar-se en un país en conflicte, sense cap mena de protecció, per tal de transmetre el que està passant. Però, sobretot, el que veiem són persones humanes que s'estimen, que pateixen i que es donen suport.

En aquesta pel·lícula, el que podem veure és el món que envolta als corresponents de guerra. Els seus esforços per fer que les seves notícies arribin a les portades dels diaris, com es relacionen de manera agredolça amb els militars i les ambaixades, únics suports governamentals que tenen en aquell país. També podem veure les estones que passen xerrant, bevent i criticant a aquells corresponents que informen sobre els conflictes des de situacions molt més privilegiades en països que mantenen la pau. Un ambient ple de companyonia que els ajuda a sobreviure en un entorn tan amarg. Així doncs, “Els crits del silenci” ens presenta els periodistes, no tant com treballadors que necessiten treballar per sentir-se realitzats, tampoc com periodistes que l'únic que busquen és l'èxit, sinó com persones que tenen com a objectiu explicar als altres el patiment que es viu en algunes parts del planeta. No obstant això, la pel·lícula deixa espai per la crítica i ens explica com Schanberg, un cop va guanyar el premi Pulitzer, va rebre crítiques per haver “forçat” a Pran a quedar-se a Cambodja per així ell beneficiar-se laboralment.

Tot i que la pel·lícula tracti sobre periodistes en acció dins d'un conflicte armat, realment el paper del periodista no és gaire important dins la trama. El film, com ja s'ha comentat, tracta sobre una amistat entre dues persones en mig d'una situació de guerra, i en com aquesta guerra desgracia la vida de tantes persones. Però el fet de que siguin periodistes no té cap mena de repercussió. Podrien haver estat metges sense fronteres o bé haver exercit algun altre tipus de feina que els permetés estar allà de manera humanitària. També podria haver tractat sobre dos cambodjans que intenten fugir del règim que s'està establint, sense cap mena de transfons periodístic. Per tant, el periodisme no té una real importància dins la trama.

És degut a aquest últim punt que tampoc podríem afirmar o negar que s'hagi complert l'arquetip de periodista ètic. Molt poques vegades els veiem exercir la seva feina. Podríem deduir que, havent guanyat Schanberg el premi Pulitzer per la seva feina realitzada a Cambodja, seria lògic que sí que complís tots els punts de l'arquetip. Però això seria una suposició sense cap mena de fonament filmic, que és del que tracta aquest treball. Com a molt, el que sí que es podria afirmar és que tant Schanberg com Pran treballen de manera independent a interessos polítics. A

Schanberg se'l va criticar d'anar en contra dels interessos dels EEUU, mentre que Pran el que està fent és posicionar-se de manera contraria al règim totalitarista que s'està establint a Cambodja en aquell moment. Però més enllà d'això, resulta impossible analitzar de manera eficaç en quin espectre de l'arquetip de periodista ètic cauen els protagonistes. Al final, *Els crits del silenci* és una pel·lícula sobre l'amistat.

5.11. Broadcast News

Títol original: Broadcast News
Any de producció: 1987
Direcció: James L. Brooks
Producció: Gracie Films

1. Sinopsi

La pel·lícula ens presenta a la Jane Craig, productora/realitzadora d'èxit d'un noticiari televisiu, el Tom Grunick, periodista ben plantat i carismàtic que aspira a convertir-se en el presentador, i a l'Aaron Altman, un periodista brillant que rivalitzarà amb Grunick. Entre els tres, personatges totalment diferents els uns dels altres, es desencadenarà un triangle amorós, una lluita per aconseguir tant el cor de la Jane com el del públic.

2. Anàlisi

Broadcast News o *Al filo de la noticia* com es coneix a Espanya, ens introdueix dins d'una cadena de televisió d'emissió estatal. Al contrari que *Network*, que va fer el mateix 11 anys abans, *Broadcast News* no suposa una crítica visceral al medi televisiu. Aquí som testimonis de la vida professional i sentimental de tres periodistes molt diferents entre ells i, sobretot, molt estereotipats. En primer terme tenim en Tom Grunick, periodista que ve de presentar les notícies esportives, totalment carismàtic i que connecta a la perfecció amb el telespectador però sense un intel·lecte brillant. Ell, conscient de les seves mancances (afirma que no pretén fingir saber més del que realment sap) i de que ha arribat fins on ha arribat degut a la seva bellesa, intenta posar-hi remei esforçant-se per aprendre. La pel·lícula el presenta com un personatge encantador. Fins el final (del que es parlarà més endavant), és entranyable i l'espectador li pot perdonar la seva manca d'intel·ligència i coneixements. Té una visió del periodisme totalment superficial i arriba a afirmar que, el periodista, és realment un venedor d'idees. La pel·lícula també ens posa en la pell de la Jane Craig,

una realitzadora de TV (tot i que també exerceix funcions de productora) obsessionada amb la feina. Craig és intel·ligent i ho sap. Aquesta intel·ligència intimida a un gran grapat de personatges, que no saben com reaccionar davant d'una dona amb un caràcter tan fort, viu i intens. Però, com no podria ser d'una altra manera dins d'un personatge estereotipat, la seva obsessió per la feina i la seva manera de brillar dins del món del periodisme li impedeix tenir una vida social normal. La seva feina pesa molt més que les seves relacions i es passa la pel·lícula buscant allò que li falta: amor. L'única persona amb qui pot comptar és el seu amic Aaron Altman. Altman és un periodista totalment brillant, intel·lectualment molt superior a la resta, tot el que fa ho fa bé. Excepte una cosa: presentar un telenotícies Ell, afamat que està per sortir davant de la TV i ascendir a nivell professional, no és capaç d'estar davant d'una càmera sense patir un atac de suor. Aquest pànic escènic amb el que molts s'hi poden veure reconeguts, fa que Altman i Grunick siguin personatges contraris. L'un amb una telegènia innata però sense gaire intel·ligència. L'altre amb cervell privilegiat però cap mena de carisma audiovisual. Així doncs, **Broadcast News** presenta un trio protagonista, com ja hem dit, bastant estereotipat. Personatges que el telespectador no tindrà gaires problemes en reconèixer per poder gaudir d'una comèdia romàntica bastant divertida.

Pel que fa a l'entorn laboral i en com la pel·lícula tracta a la professió en general, el que podem veure és el funcionament d'una televisió en plena era analògica. El que es veu és un entorn d'estrès constant, en el que la notícia ha de sortir perfecte i l'emissió no ha de tenir cap mena d'error. Aquest nervi televisiu està comprès, a la perfecció, en una escena. En ella, la Craig i l'Altman escriuen, editen i locuten una notícia d'última hora en qüestió de minuts durant l'emissió del telenotícies Una feina a contrarellotge a la que segueix una carrera per tot l'estudi per aconseguir que la cinta que acaben de gravar arribi a la sala de control i s'emeti a temps. Aquesta escena encapsula l'estrès que es viu en el món televisiu. A banda d'això, al final de la pel·lícula la cadena acomiada a un gran número de treballadors per no haver aconseguit un gran resultat d'audiència en els programes de dimecres nit. En aquest acomiadament massiu es presenta el Bill Rorish, presentador estrella de la cadena. En Rorish apareix dient que “si no ens donem suport en temps com aquests, no som un equip”. No obstant aquesta aparent empatia, el cap del telenotícies li comenta que, si hagués accedit a rebaixar-se el sou un milió de dòlars, aquest acomiadament massiu no seria necessari. Per tant, el que veiem és un món del periodisme bastant

desequilibrat, en el que uns mals resultats poden suposar l'acomiadament de molts, però mai d'aquells que viuen en una situació privilegiada com és el cas de Rorish.

Un altre cop el paper del periodista no arriba a ser del tot important per a la trama de la pel·lícula. No hi ha cap notícia que hagi de ser explicada en la que els periodistes protagonistes s'hagin de lluir. Al final, el que més importància té dins del film és el trio romàntic que es genera entre els tres protagonistes i les seves tensions personals. Sí, la televisió i el món del periodisme serveixen com a teló de fons, però més en un àmbit sentimental que no en un laboral. La seva professió i com treballen ajuden a explicar com són ells emocionalment, però poca cosa més.

Pel que fa a l'arquetip de periodista ètic, molts dels punts que el conformen queden sense resposta. Però sí que es podria dir que Craig i Altman entren dins de l'arquetip mentre que Grunick no. Craig i Altman mostren, en tot moment, una gran professionalitat. Es desviuen per la seva feina.

- **Informar de manera precisa:** En un moment de la pel·lícula, els dos informen sobre les guerrilles a Amèrica del Sud. Gravant un guerriller, un del seu equip de TV li diu al guerriller que es posi una bota (que ja s'està mig posant). Però la Craig considera que això pot ser una alteració de la realitat i el que ella vol és informar de la notícia tal i com és, sense alterar res. Això, junt amb tota la informació veraç que controla l'Altman en les seves entrevistes, fan que, com a mínim, informin de manera precisa.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** No mostren cap mena de dependència envers el poder.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Són totalment responsables d'allò que informen.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** No se'ls veu tractar als protagonistes amb falta d'humanitat.
- **Actuar de manera lícita:** En la pel·lícula no cometen cap il·legalitat.

Per tant, tot i que la pel·lícula no sigui del tot clara en com fan la seva feina, sí es pot dir que pertanyen a l'arquetip de periodista ètic.

Grunick, com ja s'ha comentat, cauria fora d'aquest arquetip. Tot i que en un primer moment sembla un personatge empàtic, que tracti als protagonistes de les seves històries amb humanitat, més tard es descobreix que això és fals. Falseja plorar mentre entrevista a una víctima d'una violació per tal d'emocionar al públic. Aquesta alteració de la realitat suposa, per Craig, una violació del codi ètic del periodista, ja que no està informant com és degut i s'està convertint a si mateix en la notícia, traient-li importància a la víctima. Per tant, tot i que no comet res il·legal, ni fereix la dignitat o la moral de l'entrevistada, Grunick cau en una irresponsabilitat i deixa d'informar de manera precisa i perd credibilitat..

5.12. El dilema

Títol original: The Insider
Any de producció: 1999
Direcció: Michael Mann
Producció: Touchstone Pictures, Spyglass Entertainment, Fordward Pass

1. Sinopsi

Lowell Bergman, productor de “60 minuts”, un programa d'èxit de la CBS, rep uns documents amb informació mèdica que no aconsegueix entendre. Quan contacta amb Jeffrey Wigand, antic executiu d'una gran empresa de tabac, per a que l'ajudi a entendre els documents, s'adona que Wigand amaga alguna cosa. Wigand té proves de que la indústria del tabac sap que el seu producte és perjudicial per la salut. Bergman intenta convèncer a Wigand per a que expliqui la seva història i així desemmascarar la indústria.

2. Anàlisi

El dilema, basada en una història real, ens presenta un conflicte d'interessos entre el poder i el periodisme. Una lluita entre la indústria del tabac i una cadena de televisió estatunidenca, la CBS. En el centre d'aquesta lluita, un periodista, el productor del programa “60 minuts”, Lowell Bergman. Bergman és un periodista amb caràcter, amb uns estàndards de qualitat periodístics alts. Només començar la pel·lícula veiem com el porten, amb els ulls tapats i apuntant-lo amb uns quants fusells, fins el xeic Fadlallah per demanar-li una entrevista. Quan Fadlallah li demana les preguntes abans d'acceptar l'entrevista, Bergman es nega, dient que ells no treballen d'aquesta manera. Així doncs, estem davant d'un periodista que no té por a res i que procurarà, sempre que pugui, que la seva feina sigui de qualitat i ètica. A mesura que avança la pel·lícula aquesta representació no canvia. Bergman es desvia pel seu programa i fa tot el possible per a protegir el seu testimoni clau, en Jeffrey Wigand. A banda de Bergman, també podem veure en pantalla al

Mike Wallace, presentador del “60 minuts”. Wallace també compta amb un fort caràcter i no dubta en enfrontar-se amb qui tingui al davant si creu que té motius per fer-ho, independentment de si té les de perdre o no.

El gran dilema de la pel·lícula és publicar o no l'entrevista que s'ha fet a Wigand, en la que acusa a les tabacaleres de saber que el producte que venen és perjudicial i addictiu. De fet, va més enllà i les acusa d'augmentar l'addicció que provoquen. En aquest dilema hi té molt a veure la cadena on s'hauria d'emetre, la CBS. La CBS, pressionada per la indústria, es nega a emetre l'entrevista sencera. En comptes d'això, pretén emetre una versió reduïda que no els hi suposaria cap mena de perjudici. Més tard descobrirem que un dels motius per no emetre-la és la futura venda de la companyia a una companyia més gran., ja que entrar en judici amb les tabacaleres faria que el preu de venda baixés. A més, en aquesta venda els directius de la cadena guanyarien molts diners, i no volen posar en perill aquesta possibilitat. Per tant, la visió que ens presenta la pel·lícula sobre la professió periodística és una visió molt negativa, totalment sotmesa a interessos personals i de la indústria. La cadena prioritza el seu propi benefici econòmic, perjudicant els estàndards periodístics que hauria de tenir.

En aquesta pel·lícula el paper del periodista és clau. Bergman mostra, en tot moment, una ferocitat incansable per tal de que l'entrevista s'acabi emetent. Sap que ha posat en perill la vida del seu testimoni, sap que el seu testimoni s'hi juga molt i sap que estan davant d'una de les notícies més importants dels últims temps pel que fa a salut pública nacional. La seva persistència és el que fa que la trama avanci i el que fa que finalment l'entrevista s'acabi publicant, després de “trair” a la cadena i explicar a The New York Times el que està passant dins de la CBS amb l'emissió d'aquesta entrevista.

Com que el personatge de Mike Wallace surt en antena en comptades ocasions, s'analitzarà tan sols si Lowell Bergman forma part de l'arquetip de periodista ètic. En aquest cas, es podria afirmar que Bergman és un periodista ètic. Es desgranarà punt per punt els motius:

- **Informar de manera precisa:** Bergman en cap moment publica informació sense contrastar. Degut a la repercussió del cas, s'assegura molt bé de que Wigand sigui un testimoni fiable que aportarà informació real i veraç sobre com funciona la indústria.

- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Un cop la cadena decideix no emetre l'entrevista per pressions de la indústria, Bergman es revolta. En cap moment es dona per vençut i persegueix fins l'últim moment la possibilitat d'emetre l'entrevista. A més, s'enfronta a la directiva sobre la prohibició i els acusa de corruptes. Per tant, clarament Bergman és independent i l'únic que el mou és la voluntat d'informar.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Bergman no ha de rectificar en cap moment. No obstant, com a productor del programa, pren total responsabilitat sobre ell i sobre la informació que s'emet, sense amagar-se mai.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** El periodista fa tot el possible per protegir el seu testimoni. En un moment li afirma que, per la cadena, potser tots som objectes, però que per ell no ho és, per ell és important. S'acosta a Wigand d'una manera molt humana i es converteix en el seu suport. A més, quan el Wall Street Journal vol publicar difamacions sobre Wigand amb un dossier de 500 pàgines, el periodista fa tot el possible per rebatre'l i que no es publiqui.
- **Actuar de manera lícita:** En cap moment Bergman fa res il·legal per a que la informació surti a la llum.

Així doncs, *El dilema* és una pel·lícula que denuncia les pressions que sent el món del periodisme per part dels poders, siguin polítics o econòmics, i com de tant en tant es sotmet a aquestes pressions. Una de les frases que millor defineix i resumeix el sentiment que provoca aquesta pel·lícula la recita Bergman a la seva dona: “Llibertat de premsa? La premsa és lliure per qualsevol que sigui amo d'una”.

5.13. Bona nit i bona sort

Títol original: Good Night, and Good Luck
Any de producció: 2005
Direcció: George Clooney
Producció: 2929 Entertainment, Participant Productions, Section Eight Productions, Davis Films, Tohokushinsha

1. Sinopsi

L'any 1953, el periodista Edward R. Murrow, presentador de la CBS, s'assabenta junt amb el seu equip que un pilot de les forces aèries ha estat desplaçat del servei per tenir familiars comunistes. Murrow començarà llavors una guerra pública contra el senador Joseph McCarthy, conegut per haver instigat una crema de bruixes en contra del comunisme.

2. Anàlisi

Bona nit i bona sort no deixa que marxem de la cadena CBS (la que, com ja s'ha comentat en “El dilema”, emetria anys més tard el programa “60 minuts”) per presentar-nos una trama que en certs moments és similar a “Tots els homes del president”. En ella, el protagonista i l'únic periodista en el que realment ens hi podem fixar és Edward R. Murrow, el presentador del programa “See It Now”. Murrow és presentat com un periodista directe, franc i molt elegant. En tots els seus programes fa un discurs molt clar per expressar les seves idees. Tot i les reticències inicials per part dels companys i de la cadena a començar un “atac” al senador McCarthy, ell no deixa mai de visualitzar el seu objectiu. Quan McCarthy té l'oportunitat, en el seu programa, de rebatre les coses que s'han dit d'ell i inicia un atac envers Murrow, acusant-lo de comunista, Murrow no s'altera. Més tard, rebatrà cadascun dels arguments que ha citat McCarthy sense cap mena d'esforç. Tot i que atacant a McCarthy Murrow i la cadena s'hi juguen molt, sembla que Murrow porta el patiment per dins. No se'l veu dubtar i sempre mostra una actitud molt ferma.

Així doncs, el retrat que fa *Bona nit i bona sort* sobre el periodista real Edward R. Murrow és el d'un periodista amb les idees molt clares, que no dubta en apuntar cap el poder i en començar un enfrontament de tu a tu.

Com passa amb la pel·lícula de *El dilema*, la CBS es veu pressionada per emetre o no el programa contra McCarthy. Tot i les pressions inicials i el perill de quedar-se sense espònsors, la CBS decideix donar a Murrow llibertat total. Confien en ell com a periodista i saben que no emetrà cap disbarat. No és fins el final, un cop la lluita ja ha acabat, que la cadena decideix donar menys protagonisme a Murrow. Li allarguen el programa però el treuen del prime time. A més, tan sols li donen 5 programes. Llibertat editorial total, però tan sols 5 programes. Són les conseqüències d'haver-se enfrontat contra el poder. En aquest sentit, la pel·lícula fa un retrat molt equilibrat sobre el periodisme a nivell corporatiu. La cadena no censura mai la feina informativa dels seus periodistes, però un cop la tempesta amaina, res pot continuar igual. Pel que fa a l'entorn laboral, el que veiem és el mateix que s'ha vist en totes les pel·lícules sobre televisió: estrès i carreres contrarellotge, inclús ja des del seu propi naixement.

Murrow i la seva feina com a periodista són essencials en el transcurs de la trama del film. Són la seva insistència en qüestionar la figura de McCarthy i els programes que fa sobre això el que mouen la trama en tot moment.

La pel·lícula no és del tot clara amb els mètodes periodístics que utilitza Murrow. En tot cas, s'escau més dins de l'arquetip de periodista ètic que no pas fora.

- **Informar de manera precisa:** Els seus programes tenen informació contrastada, per tant, sí que informa de manera precisa.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** A més, és obvi que, degut al conflicte que presenta la pel·lícula, també és independent de qualsevol interès polític i social.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Tampoc podem saber si rectifica informacions incorrectes pròpies, però si sabem que, quan McCarthy acusa a Murrow de comunista, McCarthy diu informació falsa que Murrow després no rebutja per a que no se l'acusi de defensar a comunistes. No obstant això, sí que sembla que sigui

responsable de la seva pròpia feina ja que no tem les conseqüències que pot tenir haver qüestionat la figura de McCarthy.

- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** Murrow també sembla tractar als protagonistes de la seva història amb humanitat. Si més no, dona l'oportunitat a McCarthy de defensar-se en el seu mateix programa. Per tant, més enllà de les acusacions que ell pugui fer del senador, en cap moment impedeix que aquest es defensi.
- **Actuar de manera lícita:** No sabem si actua de manera lícita, però certament no se'l veu fer res il·legal ni se'l veu capaç de fer-ho.

Bona nit i bona sort segueix l'estela de totes les pel·lícules que s'han analitzat i que s'han basat en fets reals: periodistes ètics que lluiten contra el sistema per aconseguir que la veritat surti a la llum. A més, conté una reflexió sobre la televisió que és digna de ser mencionada. En el final de la pel·lícula, en l'homenatge que la CBS fa a Murrow després d'haver-lo fet fora, aquest diu sobre la TV: “Aquest instrument ens pot ensenyar, ens pot il·luminar i inclús ens pot inspirar. Però tan sols ho pot fer si els humans es disposen a utilitzar-lo amb aquest objectiu. D'altre manera, tan sols són cables i llums dins d'una capsà”.

5.14. Frost contra Nixon

Títol original: Frost/Nixon
Any de producció: 2008
Direcció: Ron Howard
Producció: Imagine Entertainment, Working Title Films, StudioCanal

1. Sinopsi

Richard Nixon es va convertir en el primer president dels EEUU en dimitir degut al cas Watergate. Tots els mitjans de comunicació voldrien tenir una entrevista però Nixon no té intenció de donar la cara. Però quan al periodista David Frost es decideix a aconseguir-ho, Nixon accepta. Frost no té fama d'entrevistador i els periodistes no se'l prenen seriosament degut al seu currículum com a presentador de shows televisius. La pel·lícula relata un seguit d'entrevistes que es van produir entre Frost i Nixon amb l'objectiu de que Nixon acabés demanant perdó als ciutadans d'EEUU.

2. Anàlisi

Richard Nixon dona molt material per parlar d'ell. Després dels inicis de la investigació que va fer el Washington Post que ens mostra *Tots els homes del president*, a *Frost contra Nixon* es repassen les entrevistes que el periodista David Frost li va fer al llavors ex-president. Però David Frost no és el periodista que tots esperàriem per fer una entrevista d'aquest tipus. Frost no sap de política, de fet la pel·lícula te'l presenta com una persona que no ha votat mai, i tampoc està acostumat a entrevistar a personatges d'aquest nivell. La pel·lícula el presenta, més que com a un periodista, com a un artista que sap de televisió. De fet, David Frost no té cap mena d'interès polític o social envers l'entrevista, simplement vol aconseguir molta audiència per tornar-se a situar en el mercat estatunidenc i aconseguir una feina a Nova York. A més, tot i que en la pel·lícula està amb una sola dona, al principi la sensació que et transmet és que és un faldiller. Per tant, no estariem

davant d'un periodista a l'ús, sinó més bé d'un expert en l'entreteniment audiovisual que necessita el suport d'un equip d'experts per dur l'entrevista endavant. És precisament per la seva figura, que cap cadena de televisió li compra l'emissió de l'entrevista. Entre altres motius li diuen que mai paguen per fer entrevistes d'aquest tipus, o que no creuen que ell pugui ser capaç de fer una entrevista a una figura política tan important. Així doncs, la visió que té el món periodístic de David Frost és la d'una persona a qui no es pot prendre seriosament. Inclús l'ajudant de Nixon, en un moment de la pel·lícula, tranquil·litza a Nixon dient-li que Frost no està a la seva alçada intel·lectual. Però tot i la febles amb la que veuen a Frost, quan el pressionen per parlar de Watergate com un escàndol que engloba totes les altres il·legalitats que ha comès Nixon, mostra caràcter i es nega a sotmetre's a la voluntat de l'ex-president.

Tot i ser una pel·lícula marcadament periodística, ja que les entrevistes ocupen més de la meitat del film, el periodisme no surt gaire representat. L'únic que podem veure és com les cadenes, com ja s'ha dit, es neguen a pagar per emetre l'entrevista. El periodisme, com a ens, agafa un paper molt més seriós i professional en contrast amb David Frost, que en principi representa tot el contrari.

El paper del periodista és fonamental dins de la pel·lícula. La seva feina és la que fa que la trama avanci, tot i que al principi avanci degut a la seva inacció. No és fins el final, quan Frost comença a documentar-se per acorralar a Nixon, que el veiem exercir, de veritat, la seva professió. Però és precisament això el que aconseguix que Nixon acabi admetent la seva culpa davant de la pantalla i demani disculpes.

David Frost no és un periodista a l'ús. Com ja s'ha dit, no seria el periodista en el que pensàvem per dur a terme una entrevista d'aquest caire. No obstant això, pel que es veu en aquesta pel·lícula, s'escau perfectament dins de l'arquetip de periodista ètic.

- **Informar de manera precisa:** Gràcies al seu equip d'investigació i documentació és capaç d'informar de manera precisa. Això és perquè, tot i que Nixon, en les 3 primeres entrevistes, no el deixa quasi esgrimir cap argument, en l'última aporta un bon munt d'informació real que posa entre les cordes a Nixon.

- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** No té cap mena d'afiliació política ni interessos de cap tipus. No pretén pintar a Nixon d'una manera agradable, ni tampoc vol destruir la seva figura. Simplement procura aconseguir una disculpa pública (per molt que estigui motivada per motius egoistes). Per tant, és totalment independent a interessos polítics i socials.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Tot i que no li resulta necessari rectificar en cap moment, no podríem dir que no és responsable de la seva feina. En 4 entrevistes que fa (gravades en 10 sessions diferents), tan sols en una fa una feina periodística real i, aquesta, la fa molt bé.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** Tracta a Nixon, en tot moment, com una persona, no com un adversari. I més enllà de la veracitat de la seva informació, procura no ferir la seva dignitat. Això es fa més ostensible un cop s'han emès les entrevistes quan, de manera cordial, Frost visita a Nixon i li fa un regal. Cap d'ells sent una rivalitat envers l'altre ni senten cap mena de rancor.
- **Actuar de manera lícita:** Per suposat que Frost no comet en cap moment una il·legalitat i aconsegueix la informació de manera lícita

5.15. Nightcrawler

Títol original: Nightcrawler
Any de producció: 2014
Direcció: Dan Gilroy
Producció: Bold Films

1. Sinopsi

Louis Bloom és un lladre sense cap mena d'ofici ni benefici que veu que pot guanyar un bon grapat de diners gravant accidents per després vendre les imatges als noticiaris nocturns locals. Bloom, un personatge tèrbol i pertorbat, farà el possible per aconseguir les millors imatges i ascendir dins d'aquest submón del periodisme.

2. Anàlisi

Nightcrawler ens presenta un dels personatges més crus i amb menys escrúpols dels que s'ha analitzat, sinó el que més. Per començar, no podríem considerar realment a Louis Bloom un periodista. Tot i que per l'anàlisi de la pel·lícula el considerarem com a tal perquè al cap i a la fi, informa de coses que estan passant (tot i que sigui d'una manera totalment sensacionalista i sense cap mena d'interès informatiu), ell realment no és periodista. No té experiència en el món periodístic, no ha estudiat cap carrera ni tampoc té un interès en exercir-la per amor a l'art. Estem davant d'un lladre (o així se'ns el presenta al principi de la pel·lícula) que l'únic interès que té és aconseguir diners. És una persona obsessionada, amb una gran força de voluntat, determinat i amb una gran retòrica. Tot el que fa ho fa pel seu propi benefici i no sent cap mena d'empatia per les persones que l'envolten. Això sí, mostra una gran intel·ligència en tot moment, negociant sense parar per arribar allà on ell vol. Podríem considerar-lo un psicòpata, ja que és capaç de mostrar una gran amabilitat i seguretat en sí mateix, pot resultar inclús encantador, però no dubtarà en amenaçar i fer xantatge si ho considera necessari. Així doncs, Louis Bloom és un

personatge grotesc i sòrdid que utilitza les desgràcies alienes i les debilitats del periodisme per escalar socialment i econòmicament.

El periodisme, en general, tampoc surt gaire ben parat. *Nightcrawler* ens submergeix en el món dels noticiaris locals nocturns, un món en el que interessa retransmetre imatges crues i gràfiques sobre morts i accidents, que no pas de donar informació realment important pel teleespectador. Nina Romina, el personatge interpretat per Rene Russo, seria la representant d'aquest món. Com a directora dels informatius nocturns, enllaça ràpidament una relació laboral amb Bloom, ja que sap que quant més gràfiques siguin les imatges, més audiència aconseguirà. Tot i la reticència d'algun company de feina a mostrar les imatges, ella imposa la seva voluntat. La pel·lícula la representa com un personatge una mica més centrat que Bloom, però no li costa gaire caure en el joc psicopàtic d'aquest i emetre qualsevol tipus d'imatge.

El periodista juga un paper fonamental dins la trama de la pel·lícula. Deixant de banda el debat de si Bloom és realment un periodista o simplement algú que s'aprofita de la professió, són les seves accions les que mouen l'acció .

Bloom és l'antítesi de l'arquetip de periodista ètic. Tot i que ja en altres pel·lícules ens hem trobat amb personatges que no complien l'arquetip i que potser incomplien tots els punts, Bloom és qui els incompleix amb més força.

- **Informar de manera precisa:** En un parell d'ocasions, Bloom altera l'escena d'un crim per a que les imatges que grava siguin més emotives i contundents. A més, grava les cares i la matrícula de cotxe d'uns criminals i ho oculta a la policia i a la cadena que compra les imatges.
- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** En aquest cas, podem dir que Bloom si ho compleix. El seu únic interès és personal.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Aquest és un punt controvertit. Ell en cap cas ha de rectificar res. A més, en tot moment es mostra orgullós d'haver gravat les imatges que grava. No s'amaga i busca el crèdit constantment. No obstant això, se les enginya per no ser del tot responsable d'allò que fa. Tal i com ell ho pinta, ell és responsable de les imatges que grava, però no de res més. Sabem que això no

és veritat perquè altera les escenes de crim i oculta informació. En tot cas, tot i buscar un reconeixement tota l'estona, els seus mètodes enganyosos fan que ell no es cregui responsable de la seva feina.

- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** Bloom no sent cap mena d'empatia per la gent que grava. Si això fos així, no podria gravar de tant a prop persones que han mort. En un moment de la pel·lícula, un company de feina seu que també es guanya la vida venent imatges d'accidents, etc., té ell mateix un accident de cotxe. Bloom el grava sense cap mena de remordiment.
- **Actuar de manera lícita:** Aquí és on Bloom infringeix més l'arquetip de periodista ètic. La pel·lícula ja el presenta cometent il·legalitats (roba coure i apallissa un policia per robar-li un rellotge), i això no canvia en cap moment. Traspassa propietats privades i escenes de crim per aconseguir millors imatges i, com ja hem explicat, oculta informació a la policia. Això ho fa per poder provocar un tiroteig entre els criminals i la policia i així aconseguir més imatges per vendre. A més, menteix al seu ajudant per a que el matin. Al final, és responsable de la mort de dos o tres persones i tot per vendre les imatges a les cadenes de televisió.

5.16. Spotlight

Títol original: Spotlight
Any de producció: 2015
Direcció: Tom McCarthy
Producció: Participant Media, First Look Media, Anonymous Content, Rocklin/Faust Productions, Spotlight Film

1. Sinopsi

Quan en el 2001 Marty Baron entra a The Boston Globe com a nou editor demana a l'equip de Spotlight, un equip de periodisme d'investigació, que centri els seus esforços en investigar la figura del capellà John Geoghan, acusat de pederàstia. El que no sap l'equip de Spotlight és que aquest cas amaga un gran entramat en la que gairebé 90 capellans i altres membres de l'Església de Boston han estat acusats del mateix sense cap mena de perjudici cap a aquesta institució.

2. Anàlisi

Spotlight no es centra en un o dos periodistes, sinó que posa el seu focus d'importància en un equip d'investigació format per quatre periodistes en total. Així doncs, l'anàlisi no es realitzarà de manera individual com s'ha fet en la majoria dels casos, sinó com a equip de periodistes.

Ja sigui per necessitats dramàtiques i narratives o perquè les seves personalitats reals siguin així, cada un d'ells juga un paper diferent i mostren personalitats que es complementen. Podríem dir que la unió d'ells és el que fa que la seva feina surti endavant. El cap de l'equip, en Walter Robinson, és el més assenyat i el que intenta mantenir el cap fred; Sacha Pfeiffer és l'única dona periodista i és la que es mostra més empàtica amb les víctimes; Michael Rezendes és un periodista amb molta empena, més temperamental i obsessiu amb la feina; Matt Carroll és el periodista amb menys representació dins la pel·lícula però se'l veu el més estudios de tots i el que

s'encarrega d'investigar més profundament en un mar de dades. Així doncs, cap d'ells està representat com un personatge profund, gris i amb matisos. Se'ls ha simplificat, accentuat un tret característic de cadascun d'ells per poder donar importància a la història i que la narració no es perdi en descobrir massa als periodistes. Així doncs, entre tots ells formen un equip que funciona a la perfecció i, on no arriba un, arriba l'altre. Al final, més enllà de les seves personalitats representades molt per sobre, el que veiem és un equip que l'únic que fa és treballar i que té, com a interès únic, publicar la història i intentar esmenar tot el mal que ja s'ha fet.

Com que *Spotlight* ens presenta a un equip de periodistes, la pel·lícula utilitza a aquest equip per fer una representació més genèrica del periodisme. No obstant, veiem un parell de periodistes més amb pes important dins la trama. Per un costat està Marty Baron, el nou editor de The Boston Globe, a qui la pel·lícula mostra com un periodista que vol fer, constantment, allò que creu que és correcte, amb la ment freda però amb les idees molt clares. És ell qui comença a donar importància a la història de la pederàstia i és ell qui recolza constantment a l'equip de Spotlight per a que la història surti endavant. Per l'altra banda està Ben Bradlee, Jr., qui curiosament és el fill del Ben Bradlee que apareix com a editor del The Washington Post a "Tots els homes del President". Bradlee Jr. és una mica més reticent a perseguir aquesta història. No està del tot convençut i creu que l'equip de Spotlight s'hauria de centrar en altres coses. No obstant, no deixa de recolzar-los en tot moment. Per tant, la pel·lícula, més enllà de l'equip principal, mostra el periodisme i l'entorn de treball com una feina en la que els treballadors es recolzen els uns als altres i on tots tenen els mateixos interessos.

Els periodistes clarament juguen un paper fonamental dins la trama de la pel·lícula ja que, sense ells, no hi hauria història. El seu paper no és testimonial, sinó que és la seva investigació la que fa que tot avanci. És una pel·lícula periodística de principi a fi.

Com totes les pel·lícules que s'han basat en fets reals, l'equip de Spotlight compleix l'arquetip de periodista ètic en tots els punts que apareixen dins la pel·lícula.

- **Informar de manera precisa:** L'equip contrasta constantment totes les informacions que reben. Contrasten inclús el passat d'una víctima per saber si és de fiar. No publiquen res que no hagi estat confirmat abans. Per tant, clarament informen de la manera més precisa possible.

- **Ser independent d'interessos polítics i socials:** Si això no fos així, en cap moment The Boston Globe hagués apuntat cap a l'Església. De fet, en cert moment de la pel·lícula l'arquebisbe encarregat de cobrir tots els casos de pederàstia, parla amb Baron per convèncer-lo de no publicar res. No obstant, aquest afirma que per a que un diari faci bé la seva feina, ha de treballar sol.
- **Ser responsable de la feina pròpia i rectificar si és necessari:** Aquest és l'únic punt que no podem veure dins la pel·lícula, però això segurament es deu a la precisió amb la que informen. No necessiten rectificar res.
- **Tractar als protagonistes de la història amb humanitat:** En això l'equip de Spotlight també compleix l'arquetip. En tot moment mostren empatia envers les víctimes i només publiquen allò que aquestes volen.
- **Actuar de manera lícita:** No comenten cap mena d'il·legalitat per aconseguir la informació.

6. Conclusions

Després d'haver visualitzat un total de 16 pel·lícules des del 1914 fins el 2015 amb el periodisme com a eix principal, s'han pogut extreure un seguit de conclusions.

L'objectiu principal era estudiar si el periodista que es mostrava en aquestes pel·lícules coincidia amb l'arquetip de periodista ètic que s'havia construït prèviament. A continuació s'adjunta una taula en la que s'especifica si els personatges de cada pel·lícula han complert cada punt i si entren dins de l'arquetip. Si apareix “N/A” significa que la pel·lícula no ho ha acabat de deixar clar. En el cas de *Broadcast News*, la primera columna apareix amb un “Sí/No” perquè 2 dels 3 protagonistes el compleixen i el restant no.

Pel·lícula	Informar de manera precisa	Ser independent	Ser responsable de	Tractar als protagonistes amb humanitat	Actuar de manera licita	Arquetip
		dels interessos polítics i socials	la feina i rectificar			
Making a Living	N/A	N/A	N/A	No	No	No
El poder de la premsa	No	No	Sí	No	Sí	No
Va succeir una nit	Sí	Sí	No	N/A	N/A	No
Lluna nova	No	No	No	No	No	No
Ciudadà Kane	No	No	No	No	N/A	No
El gran carnaval	No	No	No	No	No	No
Xantatge a Broadway	No	No	No	No	No	No
Network	No	No	No	No	No	No
Tots els homes del president	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Els crits del silenci	N/A	Sí	N/A	N/A	N/A	N/A
Broadcast News	Sí/No	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
El dilema	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Bona nit i bona sort	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Frost contra Nixon	Sí	Sí	N/A	Sí	Sí	Sí
Nightcrawler	No	Sí	No	No	No	No
Spotlight	Sí	Sí	N/A	Sí	Sí	Sí

Taula 1. Resultats arquetip periodista ètic. Font: Elaboració pròpia

Com podem veure en aquesta taula, de les 16 pel·lícules, 9 no compleixen amb l'arquetip mentre que 6 sí ho fan i 1 sola queda sense respondre ja que la pel·lícula no és prou clara en aquests aspectes. No s'ha de caure en l'error d'entendre que, si una pel·lícula representa l'arquetip es tracta d'un periodista heroi i si no ho fa es tracte d'un periodista vilà. Si bé és cert que en alguns casos es pot complir (*Tots els homes del president*, *El gran carnaval*, etc.), hi ha casos com *Lluna nova* o *Va succeir una nit* que, tot i no complir-lo, no representen periodistes vilans. Això

segurament es deu al to de comèdia que tenen aquests films. El que sí que podríem dir és que el cinema aplaudeix i critica el periodisme a parts bastant iguals.

Tornant a l'arquetip de periodista ètic, el que més compleixen els periodistes dins de les pel·lícules estudiades és el ser independent dels interessos polítics i socials amb 9 casos, mentre que el que menys es fa, amb 8 casos negatius, és tractar als protagonistes amb humanitat. El tret característic de l'arquetip de periodista ètic que menys apareix és la responsabilitat amb la feina pròpia i el rectificar la informació quan sigui necessària. La independència del poder i de les causes socials és també la característica més representada. En general, els resultats són bastant equilibrats i no hi ha cap ítem que es compleixi o es trenqui en massa. El que també podem veure en aquesta taula és que, de manera clara, totes les pel·lícules analitzades que van des dels inicis del cinema fins la primera meitat dels anys 70 no compleixen amb l'arquetip. En canvi, a partir de *Tots els homes del president*, que data del 1976, la majoria de films sí que el compleixen. Però no podríem afirmar que això sigui producte de la temporalitat en la que es situa cadascuna d'aquestes pel·lícules.

Però el que sí que està clar és que, quan la pel·lícula compta amb un guió original, producte de la inventiva d'un guionista, els periodistes protagonistes no representen l'arquetip de periodista ètic. Amb excepció de *Broadcast News*, totes les altres pel·lícules amb un guió totalment original representen periodistes amb bastants defectes. Periodistes que es mouen per interessos personals i que utilitzen la seva professió per aconseguir poder. Ja sigui una comèdia com *Lluna nova*, un drama com *El gran carnaval* o una sàtira com ho és *Network*, la visió que el cinema ofereix dels periodistes i del periodisme en general és força negativa. No obstant, quan les pel·lícules es basen en fets reals, totes (excepte *Els crits del silenci* que queda sense resposta) compleixen l'arquetip. A més, no el compleixen de manera justa, sinó que en la majoria de casos es compleix al 100% i, quan no ho fa, és perquè l'ítem que s'ha estudiat no ha estat lo suficientment representat com per rebre resposta. Així doncs, podríem concloure que el cinema utilitza històries originals per mostrar una cara del periodisme més tèrbola i per mostrar els defectes en els que poden caure els periodistes (i, per extensió, el periodisme en general). Mentre que en les comèdies dels anys 30 i 40 el cinema exagera els defectes per fer humor, en els drames els exagera per fer una crítica i sembla que ens envii un avís: el periodisme és el quart poder, influencia la societat i ha de ser vigilat. Però, quan el cinema vol enviar missatges positius envers el periodisme, en

comptes de representar històries originals el que fa és basar-se en la realitat. Clarament igual que exagera els defectes exagerarà les virtuts, però resulta curiós veure com la realitat serveix per afalagar la professió i recordar-nos que, una feina ben feta, és digna de ser reconeguda i aplaudida per tothom.

Per tant, amb tot això, es repassaran les diferents hipòtesis que s'han plantejat a l'inici d'aquest treball per veure si s'han confirmat o refutat:

1. L'arquetip de periodista ètic no estarà mai del tot representat en el cinema:

Com s'ha argumentat anteriorment amb l'anàlisi de la taula de resultats, l'arquetip de periodista ètic sí que ha estat del tot representat en el cinema a partir de pel·lícules com *Tots els homes del president*, *Broadcast News*, *El dilema*, *Bona nit i bona sort*, *Frost contra Nixon* i *Spotlight*. Per tant, la hipòtesi queda confirmada.

2. El periodisme, com a professió i com a entorn laboral, tindrà un tractament negatiu:

En totes les pel·lícules en les que l'arquetip de periodista ètic s'ha complert el periodisme ha tingut un tractament bastant positiu. Així doncs, sembla bastant clar que el tractament de la professió, en general, va bastant lligat a a l'ètica del periodista (o periodistes) protagonista. Això és perquè quan el periodista mostra una falta d'ètica notable no es tracta d'un personatge que vagi contracorrent. Al contrari, estem davant de personatges que segueixen el transcurs "natural" de la professió i la sensació que queda és que la mancança d'ètica és generalitzada. En tot cas, com no sempre el cinema fa un tractament negatiu de la professió, la hipòtesi queda refutada.

3. Els personatges cauran en clixés i estereotips.

Si que és cert que molts dels personatges cauen en clixés i estereotips, però en un mitjà audiovisual com el cinema és difícil que un personatge no acabi representant un estereotip ja establert. Al final, ja tinguin un tractament positiu o negatiu, tots els personatges segueixen uns cànons establerts i bastant clars, cap sorprèn per la seva manera d'actuar, al menys no tenint en compte el seu context i com te'ls representen. Així doncs, aquesta hipòtesi quedaria confirmada.

4. No hi haurà personatges grisos. Els periodistes seran o herois o vilans.

Per últim, es va plantejar que no hi hauria personatges grisos i que tots els periodistes serien o bé herois o bé vilans. Com s'ha comentat anteriorment, això no és del tot cert. Hi ha personatges que, tot i no suposar un exemple de periodista ètic, tampoc se'ls podria considerar vilans, com és el cas dels personatges còmics. A més, altres com Frost, de *Frost contra Nixon*, tenen molts defectes com a persones però sí que acaben complint amb l'arquetip. Per tant, en aquest cas, també estariem parlant d'un personatge més aviat gris. O, com a últim exemple, el protagonista Sydney Schanberg, protagonista de *Els crits del silenci*, pel·lícula que queda sense contestar pel que fa a l'arquetip, suposa un personatge clarament gris. Per una banda, té una part molt humana i es preocupa pel seu amic Dith Pran, però la pel·lícula també et planteja una visió del personatge bastant egoista.

En conclusió, Hollywood representa de diferents maneres el periodisme. A vegades els periodistes són herois, a vegades són vilans; a vegades ens mostra com funciona la premsa i a vegades decideix centrar-se en la televisió. Les opcions són diverses i la manera en com Hollywood s'hi acostava al periodisme també canvia. Però quant més s'hi acostava la història a la realitat, més es representava l'arquetip de periodista ètic, mentre que quant més inventada sigui la història, menys ètics seran els periodistes que hi surtin.

7. Bibliografia

Ann Curthoys, Marilyn Lake. (2004). *Connected worlds: history in transnational perspective*. Canberra: The Australian National University. p. 151.

Barris, Alex. (1976). *Stop the Presses! The Newspaperman in American Films*. London: Thomas Yoseloff.

Castro Carpintero, Miguel Ángel. (1995) *El periodismo visto por el cine norteamericano (1925-1955)*. Proyecto Fin de Carrera, Directora: Gloria M. García, Universidad Pontificia de Salamanca.

Col·legi de Periodistes de Catalunya. (2016). *Codi deontològic*. Col·legi de Periodistes de Catalunya. Recuperat de: <https://www.periodistes.cat/codi-deontologic> el 16 de març de 2019.

Ehrlich, Matthew C. (2004) *Journalism in the Movies*. Illinois: University of Illinois Press, 2004.

Ethical Journalism Network. (2011). *The 5 Principles of Ethical Journalism*. Ethical Journalism Network. Recuperat de: <https://ethicaljournalismnetwork.org/who-we-are/5-principles-of-journalism> el 5 de febrer de 2019.

Ghiglione, L., & Saltzman, J. (2005). *Fact or Fiction: Hollywood looks at the News. Image of the Journalist in Popular Culture*. Recuperat de <http://www.ijpc.org/hollywoodlooksatthenews2.pdf> el 18 de maig de 2019.

Image of the Journalist in Popular Culture. (2010). *Database*. Carolina del Sur, EEUU. Recuperat de: <http://www.ijpc.org/database/searchform> el 4 de marzo de 2019.

Mínguez Santos, Luis. (2012). *Periodistas de cine: El cuarto poder en el séptimo arte*. Madrid: T&B Editores.

Miss Jerry. (Sense data). A Wikipedia. Recuperat de https://en.wikipedia.org/wiki/Miss_Jerry el 16 de març del 2019.

Osorio, Olga. (2009). *La imagen de la periodista profesional en el cine de ficción de 1990 a 1999* (tesis doctoral). Universidade da Coruña, España.

Peña-Fernández, Simón. (2015). *A Sensationalistic Press: The Image of Journalists in Billy Wilder's Films*. The IJPC Journal. 6. p. 31-65.

Society of Professional Journalists. (2014). SPJ Code of Ethics. Society of Professional Journalists. Recuperat de: <https://www.spj.org/ethicscode.asp> el 5 de febrer de 2019.

8. Annexos

5.1. Making a Living

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Enrique Juan Vallejo; Frank D. Williams
Direcció de producció: Mack Sennett
Guió: Reed Heustis; Henry Lehrman
So: Cinema mut
Data estrena: 2 de febrer, 1914
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Charlie Chaplin – Estafador• Emma Clifton – Dona de l'home• Virginia Kirtley – Filla• Alice Davenport – Mare• Henry Lehrman – Periodista• Minta Durfee – Dona
Duració: 13 minuts

5.2. El poder de la premsa

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Chester A. Lyons; Ted Tetzlaff
Direcció de producció: Jack Cohn
Guió: Sonya Levein; Frederick A. Thompson
So: Cinema mut
Edició: Arthur Roberts
Data estrena: 31 d'octubre, 1928
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Douglas Fairbanks Jr. - Clem Rogers• Jobyna Ralston – Jane Atwill• Mildred Harris – Marie Weston• Philo McCullough – Robert Blake• Wheeler Oakman – Van• Robert Edeson – Editor
Duració: 62 minuts

5.3. Va succeir una nit

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Joseph Walker
Direcció de producció: Frank Capra; Harry Cohn
Guió: Robert Riskin
Edició: Gene Havlick
Data estrena: 22 de febrer, 1934
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Clark Gable – Peter Warne• Claudette Colbert – Ellen “Ellie” Andrews• Walter Connolly – Alexander Andrews• Roscoe Karns – Oscar Shapeley• Jameson Thomas - “King” Westley• Charles C. Wilson – Joe Gordon
Duració: 105 minuts

5.4. Lluna nova

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Joseph Walker
Direcció de producció: Howard Hanks
Guió: Charles Lederer
Edició: Gene Havlick
Data estrena: 11 de gener, 1940
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Cary Grant – Walter Burns• Rosalind Russell – Hildy Johnson• Ralph Bellamy – Bruce Baldwin• Gene Lockhart – Sheriff Hartwell• Peter Hall – Murphy• Ernest Truex – Bensinger• Cliff Edwards – Endicott
Duració: 92 minuts

5.5. Ciutadà Kane

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Gregg Toland
Direcció de producció: Orson Welles
Guió: Orson Welles; Herman J. Mankiewicz
Edició: Robert Wise
Data estrena: 5 de setembre, 1941
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Orson Welles – Charles Foster Kane• Joseph Cotten – Jedediah Leland• Dorothy Comingore – Susan Alexander Kane• Everett Sloane -Mr. Bernstein• Ray Collins – Jim W. Gettys• George Coulouris – Walter Parks Thatcher• Agnes Moorehead – Mary Kane
Duració: 119 minuts

5.6. El gran carnaval

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Charles Lang
Direcció de producció: Billy Wilder
Guió: Walter Newman; Lesser Samuels; Billy Wilder
Edició: Arthur P. Schmidt
Data estrena: 14 de juny, 1951
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Kirk Douglas – Chuck Tatum• Jan Sterling – Lorraine Minosa• Robert Arthur – Herbie Cook• Porter Hall – Jacob Q. Boot• Frank Candy – Mr Federber• Richard Benedict – Leo Minosa• Ray Teal – Sheriff Kretzer
Duració: 111 minuts

5.7. Xantatge a Broadway

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: James Wong Howe
Direcció de producció: James Hill
Guió: Clifford Odets; Ernest Lehman
Edició: Alan Crosland Jr.
Data estrena: 27 de juny, 1957
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Tony Curtis – Sidney Falco• Burt Lancaster – J. J. Hunsecker• Susan Harrison – Susan Hunsecker• Martin Milner – Steve Dallas• Sam Levene – Frank D'Angelo• Barbara Nichols – Rita• David White – Elwell
Duració: 96 minuts

5.8. Network

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Owen Roizman
Direcció de producció: Howard Gottfried, Fred C. Caruso
Guió: Paddy Chayefsky
Edició: Alan Heim
Data estrena: 27 de novembre, 1976
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Faye Dunaway – Diana Christensen• William Holden – Max Schumacher• Peter Finch – Howard Beale• Robert Duvall – Frank Hackett• Wesley Addy – Nelson Chaney• Ned Beatty – Arthur Jensen• Beatrice Straight – Louise Schumacher
Duració: 121 minuts

5.9. Tots els homes del president

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Gordon Willis
Direcció de producció: Walter Coblenz
Guió: William Goldman
Edició: Robert L. Wolfe
Data estrena: 9 d'abril, 1976
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Dustin Hoffman – Carl Bernstein• Robert Redford – Bob Woodward• Jack Warden – Harry M. Rosenfeld• Martin Balsam – Howard Simons• Hal Hoolbrok - “Gola profunda”• Jason Robards – Ben Bradlee• Jane Alexander – Judy Hoback Miller
Duració: 138 minuts

5.10. Els crits del silenci

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Chris Menges
Direcció de producció: David Puttnam, Iain Smith
Guió: Bruce Robinson
Edició: Jim Clark
Data estrena: 2 de novembre, 1984
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Sam Waterston – Sydney Schanberg• Haing S. Ngor – Dith Pran• John Malkovich – Al Rockoff• Julian Sands – Jon Swain• Craig T. Nelson – Militar• Spalding Gray – Cònsol dels EEUU
Duració: 141 minuts

5.11. Broadcast News

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Michael Ballhaus
Direcció de producció: James L. Brooks
Guió: James L. Brooks
Edició: Richard Marks
Data estrena: 16 de desembre, 1987
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• William Hurt – Tom Grunick• Albert Brooks – Aaron Altman• Holly Hunter – Jane Craig• Robert Porsky – Ernie Merriman• Lois Chiles – Jennifer Mack• Joan Cusack – Blair Litton• Jack Nicholson – Bill Rorish
Duració: 133 minuts

5.12. El dilema

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Dante Spinotti
Direcció de producció: Michael Mann, Pieter Jan Brugge
Guió: Eric Roth, Michael Mann
Edició: William Goldenberg, Paul Rubell, David Rosenbloom
Data estrena: 5 de novembre, 1999
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Al Pacino – Lowell Bergman• Russell Crowe – Jeffrey Wigand• Christopher Plummer – Mike Wallace• Diane Venora – Liane Wigand• Philip Baker Hall – Don Hewitt• Stephen Tobolowsky – Eric Kluster• Colm Feore – Richard Scruggs
Duració: 157 minuts

5.13. Bona nit i bona sort

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Robert Elswit
Direcció de producció: Grant Heslov
Guió: George Clooney, Grant Heslov
Edició: Stephen Mirrione
Data estrena: 7 d'octubre, 2005
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• David Strathairn – Edward R. Murrow• George Clooney – Fred W. Friendly• Robert Downey Jr. - Joseph Wershba• Patricia Clarkson – Shirley Wershba• Frank Langella – William Paley• Ray Wise – Don Hollenbeck
Duració: 93 minuts

5.14. Frost contra Nixon

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Salvatore Totino
Direcció de producció: Brian Grazer, Ron Howard, Tim Bevan, Eric Fellner
Guió: Peter Morgan
Edició: Daniel P. Hanley, Mike Hill
Data estrena: 5 de desembre, 2008
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Frank Langella – Richard Nixon• Michael Sheen – David Frost• Kevin Bacon – Jack Brennan• Oliver Platt – Bob Zelnick• Sam Rockwell – James Reston Jr.• Matthew Macfadyen – John Birt• Rebecca Hall – Caroline Cushing
Duració: 122 minuts

5.15. Nightcrawler

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Robert Elswit
Direcció de producció: Jennifer Fox, Tony Gilroy, Michel Litvak, Jake Gyllenhaal, David Lancaster
Guió: Dan Gilroy
Edició: John Gilroy
Data estrena: 31 d'octubre, 2014
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Jake Gyllenhaal – Louis Bloom• Rene Russo – Nina Romina• Riz Ahmed – Rick• Bill Paxton – Joe Loder• Kevin Rahm – Frank Kruse• Michael Hyatt – Detective Frontieri
Duració: 117 minuts

5.16. Spotlight

Nacionalitat: EEUU
Direcció de fotografia: Masanobu Takayanagi
Direcció de producció: Blye Pagon Faust, Steve Golin, Nicole Rocklin, Michael Sugar
Guió: Tom McCarthy, Josh Singer
Edició: Tom McArdle
Data estrena: 6 de novembre, 2015
Intèrprets. (Actor i personatge):
<ul style="list-style-type: none">• Michael Keaton – Walter “Robby” Robinson• Mark Ruffalo – Michael Rezendes• Rachel McAdams – Sacha Pfeiffer• Liev Schreiber – Ben Bradlee, Jr.• Brian d'Arcy James – Matt Carroll• Stanley Tucci – Mitchell Garabedian
Duració: 129 minuts